

Hartenvrouwen

Tien gewone mensen met een ongewoon beroep: prostituee

Ter gelegenheid van het tienjarig bestaan van PASOP in december 2000 wilden we iets doen. Weer een receptie voor hulpverleners onderling, daar hadden we geen zin in. We besloten om de vrouwen er zelf bij te betrekken en dat is niet gemakkelijk op recepties. Ze zijn daar niet zo voor. Het kost tijd, op weeral een drankje zitten ze niet te wachten en aan 'netwerken' met hulpverleners hebben ze niets. Bovendien treden ze dan uit de anonimiteit en dat wil niet iedereen.

Uiteindelijk werd het idee geboren de vrouwen uit te nodigen om zelf het woord te nemen, om hun verhaal in eigen woorden te vertellen in ruil voor een gewaarborgde anonimiteit. Journaliste Marijke Libert nam deze taak op zich. Zij registreerde en verwerkte de verhalen van tien vrouwen. Deze vrouwen werkten enthousiast mee.

Dit boekje bundelt tien verhalen die eerder verschenen in de 'Zeno'-bijlage van De Morgen van 16, 23 en 30 december 2000. De verhalen spreken voor zich en we hopen dat ze uw kijk verruimen.

Voor ons is één ding duidelijk: de vrouwen maken hun eigen keuzen. Dat verdient respect, vinden wij.

Het PASOP-team
Brabantdam 100B
9000 Gent
T: 09/233 47 67
E: Pasop@skynet.be

Inhoud

Pasop, vereniging in het Vlaamse prostitutiemilieu, bestaat tien jaar

Bérénice, 58 jaar, secretaresse

Manon, 25 jaar, psychologe

Sonja, 28 jaar, spekslager en Nicole, 33 jaar, huisvrouw

Ramona, 60 jaar, arbeidster

Martine, 41 jaar, zonder beroep

Cindy, 32 jaar, werkneemster in de horeca

Nathalie, 21 jaar, studente

Liliane, 57 jaar, zaakvoester en Patricia, 32 jaar, binnenhuisarchitecte

Pasop, vereniging in het Vlaamse prostitutiemilieu, bestaat tien jaar

'De vrouwen zien ons graag komen'

Pasop, de Gentse vereniging die ruim 1.500 Vlaamse prostituees op het vlak van de gezondheid en het welzijn volgt, bestaat volgende week tien jaar. 'Op grond van onze kennis en ervaring op het terrein streven we naar een uitbreiding van ons project over heel Vlaanderen,' zegt dokter en voorzitter van de vzw, Ruud Mak. 'Het blijft echter een werk van lange adem. We willen de vrouwen begrijpen en steunen zonder dat we megafoon voor hen spelen in de buitenwereld. Essentieel is: het vertrouwen winnen en behouden.'

De Morgen, 16 december 2000

Gent

Eigen berichtgeving

Marijke Libert

Pasop ontstond op 20 december 1990 als een kleinschalig project. "We zaten middenin de hele heisa rond aids", legt Ruud Mak uit. Aids werd in die periode vooral in de risicogroepen van homo's, prostituees en drugsgebruikers gesitueerd. "Wij wilden nagaan hoe het prostitutiemilieu met de problematiek omging. We zouden preventief werken, rond veilig vrijen en condoomgebruik, maar nooit vanuit die pure hulpverleningsreflex. Het ging meer over: zoeken naar de basis, die taxeren, informatie aanbieden en waarschuwen voor gevaren. Het motto was: doe wat je wil, maar 'pas op'." Eerste moeilijkheid was de vrouwen bereid vinden om te praten. Het is een zeer gesloten groep van vrouwen die gebukt gaan onder dat maatschappelijke taboe én die een illegale job uitoefenen."

Martine, sociaal verpleegkundige bij Pasop: "Aanvankelijk was dat niet simpel. We stonden buiten bij een bar of een club, legden er snel ons project uit en kregen af en toe de deur op de neus. Het was begrijpelijk. Men wist eerst niet welke garantie wij konden geven aangaande anonimiteit en wat onze bedoelingen waren. Na jaren werken is het ijs gebroken. Ze zien ons nu graag komen. Vrouwen die we al van tevoren kenden, leggen onze werking aan hun collega's uit en zo gebeurt het dat wij op een ons onbekende werkplek binnenkomen en dat de vrouwen er aan de bar met de mouw opgerold klaar zitten van 'prik maar'. Dan moeten wij zeggen: misschien eerst uitleggen wie we zijn. 'Nee,' zeggen ze, 'geen probleem, jullie mogen gerust ons bloed trekken.'"

Mak: "De aids-problematiek bleek in het milieu voldoende bekend. Condoomgebruik is er evident. We zagen gaandeweg wel andere problemen. Er was een grote onbekendheid rond hepatitis B en dus zijn we daarrond snel met een inentingsprogramma begonnen. Ook over de soa's en andere aan het beroep gerelateerde problemen bleken nogal wat vragen te bestaan. We ontdekten dat de vrouwen niet steeds naar de gynaecoloog trokken om bijvoorbeeld uitstrijkjes te laten nemen. Ze hadden negatieve ervaringen met de medische wereld en ze durfden bij de reguliere arts niet uit te komen voor hun beroep. Ze ontbeerden daardoor noodzakelijke inlichtingen en onderzoeken. Nu doen wij dat in een eerste fase. We proberen echter vooral een brug te zijn naar de medische wereld. Intussen hebben wij zelf een klein netwerk van vrouwenartsen, chirurgen en therapeuten waar ze correct behandeld en begeleid worden."

"We hebben geleerd dat het een werk is van lange adem. De vrouwen mogen niet geforceerd worden. Neem de discussie rond de legalisering. Wij kennen via onze contacten op de werkplekken de pijnpunten in de sector, maar we zullen naar buiten toe nooit zelf acties ondernemen. Dat moeten de vrouwen zelf organiseren. Wat we hen wel aanbieden bij Pasop is een ruimte waar de nieuw opgerichte 'raad van wijze vrouwen' samenkomt en waar prostituees hun problemen systematisch analyseren. Als er een idee komt om de overheid in te schakelen, dan fungeren wij als richtingaanwijzer. Idem voor juridische vragen."

Het werkdomein van Pasop is Oost-Vlaanderen en een groot stuk van West-Vlaanderen.

Martine: "De meeste werkplaatsen in een straal van vijftig kilometer rond Gent hebben wij de voorbije tien jaar bezocht. Ieder jaar zien we op het terrein een vierhonderdtal vrouwen, van wie een derde ons reeds bekend is. Twee derde is nieuw. Dit ontkracht het cliché dat de vrouwen, eens in de job, er niet meer uit zouden kunnen stappen."

Ruud Mak: "Waar we de vrouwen perfect in volgen, is dat ze als mens au sérieux willen worden genomen.

Prostituee is niet hun identiteit maar hun werk. En dat kan alleen als er een breed maatschappelijk draagvlak ontstaat waarbinnen prostitutie juist geschetst wordt."

Daarom ook heeft Pasop aan de Morgen zijn medewerking verleend om op een originele manier de vrouwen aan de buitenwereld voor te stellen. Pasop vond een tiental vrouwen bereid om over werk en privé te praten, in ruil voor een gewaarborgde anonimiteit.

Intussen heeft Pasop contacten met het kabinet van minister Vogels. Ruud Mak: "We hebben een voorstel om onze manier van werken over heel Vlaanderen uit te breiden en dit in samenwerking met Centra voor Algemeen Welzijnswerk. Zo krijgen de vrouwen overal te lande dezelfde service aangeboden."

'We hebben een voorstel om onze manier van werken over heel Vlaanderen uit te breiden'

Bérénice, 58 jaar, secretaresse

‘Bij SM is er eigenlijk geen intiem contact met de klanten. De afspraken en de codes zijn duidelijk. SM laat geen kwetsuren na, het is een spel, een opwinding.’

“De doktersvrouw”. Er was geen betere beschrijving te verzinnen. Tijdens een vergadering van 'de raad van wijze vrouwen' bij de Gentse vereniging Pasop, waarop De Morgen als voorbereiding op deze reeks uitgenodigd was, trok ze meteen onze aandacht. Ze had nog niet één woord gezegd. Haar wat lijzige doorrookte stem had ons nog niet tot luisteren gedwongen maar alleen haar aanblik al vroeg om respect. Blond gestructureerd kapsel, correct brilmontuur, juiste juwelen. Haar iets oudere maar elegante lichaam bewoog zich statig in een lang zwart kledingstuk, meer cocon dan kleed. "Bérénice," zei ze. Een slanke hand drukte de onze krachtig. "Aangenaam." Ze zette zich zwiingend neer, opende de zwarte handtas, leunde achterover.

Een eerste *long size* sigaret.

Tijdens de voorstelling zei ze nog eens "Bérénice" en daarna "eigenares van een SM-club." Toegegeven, dat was even slikken: SM koppelen aan deze verschijning. Toen we haar beter leerden kennen, werd het bijna evident. Bérénice is samen met Liliane, de eigenares van een luxclub, de voortrekker van 'de wijze vrouwen'. Ze willen hun sector in Vlaanderen onder de loep nemen en tot een soort organisatie komen. "België is zo hypocriet", stelt Bérénice. "Enerzijds worden onze zaken stiekem getolereerd, maar anderzijds kan de overheid naar willekeur bij ons binnenvallen, onze zaken verbeurd verklaren en ons in de cel stoppen. Ik weet het, ik heb het meegemaakt. "Geef toe", zegt ze die avond nog "Iedereen weet waar de etablissementen zich bevinden en wat de uitbater er aanbiedt. Op die uitbating worden taksen geïnd; wie er werkt, is meestal correct ingeschreven, maar het zwaard van de wet blijft boven onze hoofden hangen.

“Ons beroep moet uit die schemerzone. Daar zitten te veel onnauwkeurigheden, illustere verbonden zoals tussen milieu en politie. Voor alles echter blijven de meisjes zelf in zo'n kwetsbare positie zitten. Als we een degelijke structuur hebben, zullen we ook iets aan de kwaliteit en aan de werksfeer moeten doen.”

We ontmoeten Bérénice een paar weken later in een restaurant, aan de rand van een bekend Vlaams industrieterrein. Binnen zit het er vol zakenlui en secretaresses. Bérénice wordt af en toe begroet. We beginnen meteen met wat ze bij Pasop opmerkte over 'de kwaliteit in de sector.'

"Ik weet het" zegt ze "als ik het woord 'kwaliteit' in die context uitspreek, nodigt dat een beetje uit tot ridiculiseren. Ik heb dat ondervonden tijdens een debat over legalisering in de Senaat. Toen over normen werd gesproken, gooide een senator mij in het gezicht: "Ha, moeten we nu ook al scholen voor hoeren oprichten, moeten we hen misschien nog leren hoe ze het moeten doen?" Ik ken deze manier van reageren. Het belachelijk maken van een dergelijke vraag zorgt ervoor dat elk mogelijk antwoord in de hoek wordt geveegd en dat we het onderliggende discours gewoon mogen vergeten. Ons land is er, geloof ik, nog niet klaar voor."

Hoe kwam een dame als Bérénice in het prostitutie-milieu terecht?

"Dat is de hamvraag, natuurlijk. Bij de meerderheid van de meisjes is het een vrije keuze. Als er al gedwongen prostitutie is, hebben we het over dat kleine percentage mensenhandel en over het geronsel door pooiers of pseudo-pooiers. Dat laatste is echter zeer sterk afgenomen. Iedereen die ik ken, heeft er zelf voor gekozen om in het beroep te stappen en stapt er ook vrijwillig weer uit. Een andere zaak is of je er uit kunt stappen, en dan heb ik het niet over druk van personen, maar over de druk van het geld. Verder is wie er uitstapt een beetje een vogel voor de kat. De angst om 'buiten' weer te mislukken is groot, en de draad die opgepakt moet worden om weer een zogenaamd normaal leven te leiden lijkt flinterdun.

"Bij mij is geld de reden geweest. Het was heel moeilijk bij de start. Ik heb veel tranen gelaten omdat ik vond dat ik moest bedelen. Als je zoals ik uit een ander milieu komt, waar je status belangrijk was, waar je kennis had verworven en carrière had gemaakt, dan is dat hartverscheurend.

"Een mens wordt niet als 'hoer' geboren", zucht Bérénice. "Ik was secretaresse en had een verantwoordelijke functie, zeventien jaar lang. Ik had twee kinderen, spaarcenten en een grote droom: ooit een eigen kledingzaak openen, met exquisite lingerie. Op een dag heb ik de knoop doorgehakt en ben ik ermee begonnen. Het was toen een slechte periode om te investeren. Mijn verdienste was niet groot genoeg en voor ik het goed besepte, zat ik met een enorme schuldenberg. Ik ging failliet."

Bérénice zwijgt een poos, maar neemt na een paar minuten de draad weer op: "We leven in een maatschappij waar ongelijkheid ingebakken zit. Er is een sociale ongelijkheid en er zijn ongelijke kansen. Ik bleef ook na mijn failliet geloven in een soort genoegdoening en in het feit dat iedereen de mogelijkheden heeft om zich na een zwaar verlies opnieuw te bewijzen. Het was een ijdele hoop.

"Maar we blijven met onze vraag zitten, hé", lacht ze. "Hoe kom je er in godsnaam in terecht? Nu, ik moest na mijn faillissement van minder dan nul beginnen. Mijn eigendommen was ik kwijt, mijn laatste centen waren naar de schuldeisers gegaan en van elk salaris dat ik nog zou krijgen, werd minstens de helft in beslag genomen. Ik had twee

opgroeïende kinderen die financieel nooit iets te kort hadden. Ik kwam in een depressie terecht, was opgebrand. Ik takelde ook zichtbaar af: ik woog nog 47 kilogram.

"Iemand bezorgde me een baan voor zes maanden en dat heeft me mentaal opgekrikt. Er werd me voorgesteld om lingerie aan huis te verkopen, met de suggestie om ook de betere bars en luxebordelen aan te doen. Daar zaten meisjes en klanten met veel geld. Ik kreeg een paar adressen en ben erheen gegaan. Mijn zaakje liep vrij goed en ik leerde het milieu beter kennen. Een baas van een bar waar een zestal meisjes werkte en waar ik regelmatig lingerie verkocht, vroeg me op een dag of ik bij hem gerante wilde zijn. Hij vond dat ik correct was, stijl had en een goed voorkomen voor mijn leeftijd. De verdienste was groot, de verleiding ook, maar tegelijk ging er een schok door mij heen. Het idee alleen al, dat ik daaraan durfde te denken. Het voorstel bleef echter in mijn hoofd spoken en op een dag heb ik 'ja' gezegd. Ik ben gewoon gerant, dacht ik, ik sta achter de bar, ik ga niet mee naar boven. De bareigenaar had goede argumenten en zo gebeurde het dat ik op een dag *coupekes* stond uit te schenken. Eigenlijk is die beslissing mijn redding geweest, hoe raar het ook klinkt.

"Mijn kinderen waren intussen achttien jaar. Ik ben met hen aan tafel gaan zitten en heb gezegd: 'Kijk, ik heb in die bar in die stad een aanbieding gekregen. Ik begin met meedrinken, niet meer, wat vinden jullie daarvan?' Ze toonden meteen begrip voor die toch wel vreemde keuze. Ze zagen in dat dit de enige manier was voor ons drieën om financieel het hoofd boven water te houden."

"Ik ben er zeker van dat iedereen die in het normale leven zit en dit leest, mijn beslissing niet zal kunnen goedkeuren, maar ik had geen keuze meer. Ik was ook te oud geworden om te blijven vechten. Misschien heb ik gecapituleerd op dat moment, nu beschouw ik het niet meer zo. Nu noem ik het doorzetten."

"Doorzettingsvermogen was essentieel, want het werk was vreselijk in het begin. Elke nacht reed ik in een waas van tranen naar huis. Weer de hele avond gebedeld en klanten *afgezopen*. Mijn geluk was dat ik in die bar een zeer hoogstaand clientèle had. Het zijn uiteindelijk een paar klanten geweest die me door de donkerste dagen hebben gesleurd. Een paar mannen hadden gezien hoe de tranen over mijn wangen bolden, toen ik vroeg wat ik van hen kreeg. Sommigen hadden zo'n medelijden dat ze me het geld zo gaven. 'Je hoeft niet mee te drinken', zeiden ze, 'je krijgt het zo. Je bent een stijlvolle dame, met enorme capaciteiten, je bent iemand'. Ik herwon stilletjes mijn zelfvertrouwen. Nee, ik was geen vod, ik was een mens met mogelijkheden. Elke avond herhaalde ik het hardop in de auto. Stilaan ging over mijn gekwetste huid een eeltlaagje liggen. Mijn leeftijd heeft me daar ook bij geholpen. Jonge meisjes die dezelfde dingen doormaken, hebben misschien nog niet de ervaring om moedig te zijn en waardig te blijven."

Bérénice heeft twee kleinkinderen. Zal ze hen ooit vertellen waar ze is terechtgekomen?

"Als ik mijn situatie ooit bespreekbaar maak met hen en als dan de vraag komt wie oma gedwongen heeft tot dit werk, dan zal ik zeggen: de staat, die de mensen die mislukken geen tweede kans geeft. Indien ik de wetgever zou dagvaarden en die zou repliceren: mevrouw, er zijn nog honderden vrouwen die in uw geval verkeren, zij spelen toch ook niet voor hoer?, dan zou ik antwoorden: inderdaad, zij worden schoonmaakster of leven van de bijstand, maar er is ook een klein percentage aan wie je de gevolgen niet zult kunnen uitleggen, omdat ze met hun kinderen op de treinrails gingen liggen. En nog een klein percentage heeft een uitweg gezien in wat ik heb gedaan. En, zou ik eraan toevoegen: het vergt veel lef en volharding om af te zakken naar wat je daarvoor beschouwde als het laagste van het laagste."

Vindt Bérénice dat wat ze doet het laagste van het laagste is?

"Nee. Ik heb daar vroeger ook nooit op neergekeken, omdat ik een brede kijk heb op de maatschappij. Ik had met mijn achtergrond evenwel nooit gedacht dat ik daar zelf ooit zou terechtkomen. Tussen accepteren en eraan deelnemen ligt een diepe kloof. Ik accepteer mijn beroep, meer nog: ik vind wat ik nu doe zelfs heel fijn. Het enige probleem is de manier waarop wij geafficheerd worden. Prostitutie lijkt wel een identiteit, terwijl het werk is. Mijn identiteit is vrouw, moeder, grootmoeder, sociaal bewogen mens. Wat ik daarnaast uitvoer, is een job."

Van meedrinker naar SM-meesteres, lijkt ook niet meteen een vanzelfsprekende overstap.

Bérénice: "Het is zo gegroeid. Na het meedrinken kwam er natuurlijk meer, dat hoef ik niet uit te leggen. Maar ik was niet zo jong meer, dus mijn liedje zou vrij snel uitgezongen zijn. Een iets jongere dame uit het milieu stelde me voor een eigen zaak te beginnen. Zij had in mij direct 'die gave van meesteres' gezien, zei ze. Ik viel bijna van mijn stoel. SM, dat was zo ver van mijn bed. Ik had daar nooit aan meegedaan, ik kon het intellectueel ook niet bevatten. Omdat ik ouder werd - ik was er vijfenveertig - kwam ik echter in een noodsituatie. Ik moest opnieuw keuzes maken. Die dame stelde me gerust. Zij stelde een gemeente voor ergens in de provincie. Ik dacht: wie zal er in dat boerengat komen SM doen? Ze overhaalde me, ik volgde een spoedcurcus bij haar en begon. Daar zat ik op een dag, als meesteres, aanvankelijk helemaal alleen. Nu baten we de zaak met z'n tweeën uit. Als ik aan die eerste dag denk, ... hoe ik daar zat en met welke uitrusting. Ik begon gewoon met één SM-stoel en een paar zweepjes. Later heb ik drie kamers geïnstalleerd, waaronder een *nursing room*. Nu ben ik volledig geëquipeerd."

"SM was voor mij uiteindelijk de beste uitweg. Er is eigenlijk geen intiem contact met de klanten. De afspraken en de codes zijn duidelijk. De mannen behoren tot een hogere klasse en ik als vrouw kreeg definitief mijn waarde terug. Ik was geen uitvoerder meer, ik bepaalde voortaan alles. Het was alsof ik definitief vrij was. SM laat geen kwetsuren na, SM is een spel, een opwinding. Ik geef toe dat ik soms opkeek van het soort vragen dat ik kreeg, zoals: 'gelieve me zes uur lang in uw kooi op te sluiten'. Ik kan me daar zelf niets bij voorstellen, maar die man is er nog heel heel gelukkig mee. Hij komt er elke maandag in zitten.

"Met die klanten heb je ook een veel eerlijker en mooier contact dan met mannen in de bar. Zij zijn gewoon anders. Zij zijn meer slachtoffer dan dader en ze gaan altijd tevreden weg, opgelucht, gelouterd. Dat heb je niet bij mannen die gewoon prostituees bezoeken.

Waar ziet Bérénice de moraal van dit verhaal?

"Ik ga van het volgende uit. Het is niet prettig om de stap naar de prostitutie te zetten. Wie een normale opvoeding heeft gehad, zal dat voor zichzelf wel kunnen uitmaken: hoe onbevangen hij of zij ook naar de wereld kijkt, dit is niet meteen wat je een verheven taak noemt. Ik heb daar al met veel vrouwen uit onze sector over gesproken en de discussie is dan steeds: wat verkopen wij eigenlijk? Onze ziel verkopen wij niet, nooit. Je verkoopt een paar onderdelen, maar het blijft natuurlijk een stuk van jezelf. Ik zou ook niet durven zeggen dat het een job zonder risico's is. Een pak meisjes stapt in de vernieling, omdat ze al een houvast misten en omdat ze niet goed met het werk omgaan. Verder is er het feit dat de meisjes steeds onderaan die ladder worden geplaatst, dat sluimert ook in hun hoofden. Je kunt tegenover je omgeving nooit lyrisch doen over een goede werkdag. Goede werkdagen zijn er nochtans ook bij ons. Daarbij komt nog dat je als jonge vrouw veel minder kansen hebt om een normale relatie uit te bouwen. Wie er uit stapt, is soms genoodzaakt om alleen achter te blijven. Ook ik heb geen vaste relatie meer gehad sinds ik dit werk doe. Het zou niet lukken, denk ik. Wij moeten al die punten constant in vraag durven stellen. Ik kom er ook na die vijftien jaar werken, niet steeds uit.

De meisjes in de prostitutie zijn zo verschillend dat het een probleem vormt om ze rond een project te groeperen en daarover te praten of oplossingen te zoeken. Dat maakt ons een beetje zwak als we serieus aan die legalisering willen beginnen werken. Ik doe nu zo'n vijf jaar prospectie in de diverse steden en ik bezoek veel meisjes om na te gaan hoe zij denken. Ik kom enkel tot de vaststelling dat ze niet goed weten wat ze willen bereiken. Altijd draait om geld. Over de inhoud, de verwerking, het omgaan ermee, de relaties ernaast willen ze niet echt spreken. Prostitutie is een fragiele job en als er iemand beschadigd uit komt, dan is het de vrouw zelf, niet haar omgeving. Daaraan wil ik in de toekomst werken. Ik twijfel nog of ik daar openlijk voor zal uitkomen, op televisie of zo, maar ik bereid me toch voor op een soort coming-out. Vroeg of laat wil ik mij tonen, de vrouw die ik ben, en vanop die streep wil ik ons beroep en alle bijbehorende problemen in een correct daglicht plaatsen. Rechten moeten er niet alleen komen om onze toekomst financieel veilig te stellen en om onze job een plaats te geven in onze maatschappij die ons nu te hypocriet benadert. Rechten moeten er vooral zijn om ons te kunnen wapenen tegen mogelijke kwetsuren en verregaand misbruik van onze geest. Daar wil ik nog wel een veldslagje voor voeren."

Manon, 25 jaar, psychologe

‘Het aspect ‘seks’? De techniek is gemakkelijk te leren. Iedereen kan het, je hoeft er geen studies voor te doen. Je hebt je lichaam als werkmiddel en dat heb je altijd bij je. Maar het is wel hondsmoeilijk als je de psyche niet hebt om je er doorheen te werken.’

Een vraag stellen hoeft niet. Elk binnentreden op een werkplek van een prostituee geeft genoeg stof om meteen aan het verhaal te beginnen. Bij Manon start het aan haar 'spreektafel', waarop staafjes wierook en aromakaarsen walmen. Vlak voor ons gesprek trok ze de gordijnen dicht. "Voor een half uurtje", zegt ze. Onze werktijd is net zoals haar vrije tijd beperkt. De witte strakke latex jurk spant rond haar ranke lichaam wanneer ze zich verplaatst of neerzet.

Het uitdagende korset moet niet alleen verleiden, het dient ook om een vrouw te omhullen die zegt zich nimmer weg te zullen geven, ook al leent ze haar lichaam uit voor het geld. En dat ze geen hoer wil genoemd worden, dat zegt ze ook. Tijdens onze ontmoeting hamert ze voortdurend op de term respect.

Manon: "Ik ben hier niet omdat ik financiële problemen heb, ik ben hier niet voor de drugs of voor de pooier. Ik ben hier om op een fijne manier een werk uit te voeren dat niet simpel is maar een mooie som geld opbrengt. Ik wil binnenkort de toekomst uitbouwen die ik beoog."

Ze werkt al meer dan twee jaar 'in het raam'. De zaak draait goed.

Manon: "Ik heb veel vaste klanten die zeker niet alleen komen voor het intieme gedeelte. Ze komen om een babbeltje te slaan, om geholpen te worden of gewoon om lol te trappen. Zondag, bijvoorbeeld, is het mijn verjaardag en dan komen alle vaste klanten langs. Eén van hen is een kinesitherapeut die me als geschenk een speciale massage komt geven. Een kwestie van wisselwerking, hé.

"Ik verkoop vooral gezelschap, noem me dus geen hoer. Dat vind ik beneden mijn stand. Ik heb een goede achtergrond, kom uit een bemiddelde familie en heb een universitair diploma: psychologie. Na mijn studies heb ik in een erotisch massagesalon gewerkt, omdat ik enorm hou van het menselijk lichaam. Het feit dat je zo kunt inwerken op een lichaam met relaxaties en massages, dat is fenomenaal.

"In het massagesalon moest ik echter voor een bazin werken, wat betekende dat ik de helft van het verdiende geld moest afgeven. Ik wilde dan ook voor mezelf beginnen.

De eerste dag dat ik in de *vitrine* stond, was beangstigend. Iedereen beloerde mij: klanten, burens en de bevolking uit de provincie die boodschappen kwam doen. Ik voelde me alsof ik in een tv-scherm zat, azend op een grote kijkdichtheid. De eerste dagen was ik braaf en verlegen, maar vrij snel ben ik aan mijn eigen stijl gaan werken. Ik ben nu niet meer het type dat in een pluchen fauteuil met de lange sigaret in de hand kusjes strooit over de buitenwereld. Ik zit in een luie stoel een boekje te lezen of ik loop in de etalage rond en neem het stof af. Ik wil geen etalagepop zijn. Ik wil dat de mensen mij zien zoals ik ben.

"Ik doe het voor de centen, uiteraard, zodat ik kan rijden met de auto die ik het liefst zie en de villa kan voltooien die ik als therapieruimte inricht. Later wil ik daar mijn beroep uitoefenen. Voor de rest investeer ik het geld dat ik nu bijeenraap heel efficiënt, en ik verzeker u dat ik al een mooi spaarboekje heb. Bij velen is het: 'zo gewonnen, zo geronnen'. In die valkuil zal ik nooit trappen. Ik heb ook een strikte deadline: over twee jaar, stop ik. Dan kan mijn werkelijke leven beginnen.

"Dat ik psychologe ben, is mooi meegenomen. De mensen die hier komen, zijn een interessante leerschool, haast een casestudy. Dat was voor mij ook de uitdaging: zien hoe mensen in een bepaald milieu reageren, welke getourmenteerde ziel onder die types schuilt en kijken hoe de man die mij iets vraagt geholpen kan worden. Daarmee bedoel ik niet, platweg, of ik hem van zijn kwakje kan verlossen. Het is meer dan dat.

"Omdat mijn klanten mijn achtergrond kennen, krijg ik hier meer pratens dan doeners over de vloer. Ik denk dat ik op een namiddag maar twee keer echt naar de kamer ga. De meeste meisjes hier in het raam werken op het niveau van: het is zoveel duizend frank om te pijpen of te neuken, kom maar binnen, deponer en buiten. Ik ben niet zo. Met mij wordt overlegd wat er eventueel gebeurt en ik beslis of ik het doe. Ik stel mijn eisen en ik wil mij tegenover mijn klanten eerlijk profileren. En alles wat ik doe, inclusief praten, wordt betaald. Ik ben niet gek.

"In het begin was het natuurlijk even zoeken. Ik begon toen ook met 3000 frank, een wip en weg. Daarna heb ik dat zo afgebouwd dat ik zelfs vaste klanten heb die niet meer met mij naar de kamer gaan omdat ze te veel respect voor mij kregen.

"Ik ben vlot en spontaan en ik geef maar een heel klein beetje van mezelf. Het is juist het mysterie dat de man naar vrouwen zoals ik trekt. Als je je helemaal geeft op de kamer, is de prikkeling weg. Maar als je kunt zeggen: de volgende keer kunnen we die ene massage doen, of iets anders, dan geef je hun fantasie meer kans en is het de moeite waard. Ook voor mij, want ik hou van afwisseling.

"In de tweeënhalf jaar dat ik hier werk, is er wel een en ander veranderd. De klanten, de buurtbewoners, de politie, de collega's met wie ik het kan vinden, zijn een beetje familie geworden. Ook de omgeving bevreedt me minder dan ik dacht. Het prostitutiemilieu baadt onterecht in een donkere, illegale sfeer, iedereen vermoedt dat alles balanceert op de rand van het criminele. Het klopt dat je hier 's avonds en 's nachts wel wat ziet rondlopen, maar daarvan heb ik me meteen gedistantieerd. Ik werk ook alleen overdag. Mijn plaats 's nachts is in bed, bij mijn man.

Ik wil nog een normaal leven hebben buiten mijn job. Ik heb mijn 'huishouden', ik doe boodschappen zoals iedereen en schil 's avonds mijn aardappelen. Je kunt, denk ik, maar overleven in dit wereldje als je de voeling met de wereld erbuiten niet verliest.

"Niet iedereen doet het zoals ik. De meeste meisjes bouwen automatisch twee persoonlijkheden op. Ze hebben ook twee namen: thuis Rita, in het raam SETHA. Sommigen weten op den duur niet meer wie van de twee de echte is. Daarom ben ik hier overdag én 's avonds thuis gewoon Manon."

"Ergens moet je natuurlijk een belangrijke switch maken, en die ligt op het vlak van de intimiteit. Psychisch moet je daar heel sterk voor zijn en bovendien moet je de steun van je omgeving krijgen. Bij mij is dat bij mijn man. Ik moet mijn verhalen kwijt kunnen. Dat was voor hem de voorwaarde om mijn keuze voor deze job te volgen: hij wilde dat wij er blijvend over konden praten. Hij weet ook dat ik voor het werk nooit tot intimiteit overga, of tot overgave of beleving. Dat is bezet terrein, zijn domein."

"Uiteraard heb je het aspect 'seks'. De techniek is makkelijk. Iedereen kan het, je hoeft er geen studies voor te doen. Je hebt je lichaam als werkmiddel en dat heb je altijd bij je. Het is wel honds moeilijk als je de psyche niet hebt om je er doorheen te werken. Je moet het aankunnen dat andere mannen zeggen 'mijn schoon poepeke, jij bent de liefste op de wereld' als je met je man pas ruzie hebt gehad. Je mag in de koestering van je klanten nooit de compensatie zoeken voor wat je thuis eventueel tijdelijk mist. De seksuele daad is een handeling, dat is het knopje omdraaien. Zo wordt de mens een klant en aan zo iemand geef je jezelf niet; je bedient hem gewoon.

"Ik heb dat onderscheid altijd kunnen maken, daarom ook ben ik nog nooit verliefd geworden op klanten. Ik ken genoeg meisjes die het wel meemaakten. Sommigen stopten zelfs met het werk, gingen samenwonen of trouwden met hun klanten. Ik zou dat nooit kunnen. Thuis en privé-beleving ligt voorbij deze deur. Binnen wordt er gewerkt. "Achter dit raam leen ik mijn lichaam voor eventjes uit. En ik verdien er heel veel geld mee, wat een vergoeding is voor dat uitlenen. Ik verzorg mijn lichaam heel goed, dat moet echt wel in deze branche. Ik heb mijn job ook medisch goed voorbereid. Een maand voor ik in het raam begon, heb ik me ingelicht. Ik heb me laten inenten, ik heb de gevolgen ingeschat van bepaalde daden. Het enige waartegen je je moet verdedigen is aids, door een condoom natuurlijk. Heb je een gesprongen condoom, dan heb je pech. Ik heb het nog nooit meegemaakt, maar het is een dreiging.

"Belangrijk voor mij is mijn sociale draagkracht. Het is niet steeds eenvoudig, wat hier aan problemen over de drempel komt. Zo had ik ooit een man die mij meteen 5000 frank voor een half uur gaf. Ik moest niet uit de kleren, hij wilde alleen dat ik hem een paar keer in het gezicht sloeg. Ik ben niet zo voor dat SM-gedoe. Iemand die mij niets misdaan heeft, kan ik geen pijn doen, dus ik had zoiets van 'bah'. Ik vroeg hem om een half uur later terug te komen, zo kreeg ik nog even bedenktijd en ergens hoopte ik dat hij er tegen dan geen zin meer in zou hebben. Maar hij stond er natuurlijk opnieuw. Ik ging op het bed zitten, hij stond voor mij en vroeg: 'sla mij'. Ik gaf hem een zachte klap en hij zei 'harder'. Ik deed het. Een paar minuten en een serie klappen later, begon hij te vragen: 'slaan de mannen hier ook de hoeren?' en 'hoe sta jij tegenover een man die een vrouw slaat?'. Ik zei niets, sloeg verder en dacht intussen goed na. Toen hij er genoeg van had, zijn jas aantrok en wilde vertrekken, vroeg ik of hij nog even bij me in de sofa wilde komen zitten. Hij zette zich neer en ik zei: 'Jij mag bij mij terugkomen, elke week, elke dag, je moet zelfs geen 5000 frank betalen want dat vind ik een beetje veel voor datgene wat ik maar heb gedaan. Ik heb echter één voorwaarde: je komt pas terug op het moment dat je gestopt bent met je vrouw en kinderen te slaan.' Hij werd, in zoverre dat nog mogelijk was na mijn gemep, zo rood als een tomaat. Hij zweeg, maar ik voegde eraan toe: 'Je hoeft bij mij echt niet de schuld in te lossen voor wat je je echtgenote aandoet. Overigens, je frustratie door mij laten wegslaan gaat niet. Via mij trachten een zuiver geweten te creëren, daar dien ik niet voor.' Ik had meteen door dat hij zijn straf zocht bij mij, dat ik hem moest berechten. Als vrouw kon ik dat niet aanvaarden. Twee weken later kwam hij bij me langs en nam me vast. 'Bedankt' zei hij. 'Ik heb mijn vrouw verteld wat ik heb gedaan en dankzij u zijn mijn vrouw en ik in therapie gegaan om dat probleem op te lossen.' Nu, dan voel ik me als zogenaamde *vitriehoer* toch op een hogere trede van de ladder staan.

"Ik heb erg veel klanten met psychische problemen. Zo kwam er een vrouw bij mij die me vertelde dat haar man en zij twee maanden later zouden huwen maar dat haar man een ziekte had: vreemdgaan. Hij versierde alles wat rond liep, haar beste vriendinnen inbegrepen. Nu had ze met hem afgesproken dat ze voor hem een prostituee zou zoeken waar hij naartoe mocht gaan in ruil voor trouw binnen zijn huwelijk. "Mag ik hem eens brengen?" vroeg ze.

Natuurlijk mocht ze dat. De man in kwestie is nu al twee jaar vaste klant bij mij. Zijn vrouw komt hier op zaterdagmiddag koffie drinken en haar man komt 's avonds. Hun afspraak is tot hiertoe gelukt. Is het dan goed wat ik doe? Ik ben geneigd om ja te zeggen. Hun huwelijk gaat goed en ik heb een tof koppel klanten. Fijn toch?

"Ik krijg hier ook zogenaamde ingewikkelde psychiatrische gevallen. Ooit had ik een man die me belde met de melding dat hij pas uit een instelling ontslagen was. Zijn probleem was, zei hij, dat hij zijn vriendinnen tijdens het klaarkomen altijd hard begon te slaan. Hij vroeg of hij nu, na zijn internering, bij mij mocht langskomen om met mij te testen of dat nu verbeterd was met die dwanghandeling of niet. Hij mocht, natuurlijk. Intussen is hij ruim een jaar klant bij mij en het is de liefste, zachtste man die ik ken. Ik heb er nooit een klap van ontvangen. Hij komt steeds minder voor de erotiek. Hij noemt me zijn privé-psychologe.

"Ik stoot dus in mijn job op veel geheime zones die zich soms gewillig, soms iets moeilijker prijsgeven. Mijn lichaam is een middel om dat te bewerkstelligen, maar ik geef het nooit helemaal weg. Toch vind ik mijn geest en mijn verstand een belangrijker tempel dan mijn lichaam. Wat ik doe is de oudste job van de wereld met een bijna collectieve ervaring. Mijn job boogt op een rijke geschiedenis. Waarom zou ik het apart noemen, of slecht, of laag?

"Ik schuw in deze job één kaste: die van de *dikke nekken*, de rijke zakenlui met hun flitsende Mercedesen. De meesten van hen beschouwen mij als een slet. Dat blijkt uit de taal die ze tegenover mij gebruiken. Woorden kunnen soms kwetsender zijn en denigrerder dan expliciete daden. Maar wie mij niet eerbiedigt, mag gaan. Ik wil geen psychische zelfmoord plegen.

Mijn studies hebben me bij dit werk echt geholpen. Ik ben psychologie gaan studeren om me beter te wapenen tegen deze wereld. Ik was als kind al een doorkijker. Vrienden had ik niet, ik heb er nog altijd geen. Ik heb kennissen. Mijn menselijke discipline is niet steeds compatibel met de omgeving. Ik ben een einzelgänger. Ik geef niemand de kans mij te leren kennen. Ik ben niet makkelijk op dat gebied. Misschien zorgt dat ervoor dat ik dit werk makkelijk kan doen.

"Toch zal er aan dit werk een einde moeten komen. Ik heb de indruk dat ik, indien ik nog meer dan drie jaar zou verder doen, ook stilletjes bezoedeld zou worden. Ook al zet ik me behoorlijk af tegen infiltraties, ergens raken de verhalen mij. Sommige situaties, woorden en daden blijven aan je kleven. Dus reken ik alvast een verwerkingsperiode in en, zoals gezegd, die duidelijke deadline. Hoe minder groot de impact is, hoe sneller de halveringstijd loopt."

Sonja, 28 jaar, spekslager

Nicole, 33 jaar, huisvrouw

‘De hele buurt weet wat wij doen. We zitten midden in een woonwijk. Toen we hier begonnen, is er een petitie rondgegaan en niemand tekende tegen. Overigens, wat doen wij? Wij zitten hier met drie vrouwen gezellig te kletsen en af en toe krijgen we bezoek. Wat dat bezoek hier doet, is onze zaak.’

Aan de rand van deze Vlaamse gemeente, in deze wijk met doorzonwoningen en gedecimeerd gras, in dit huis waar je via een wegeltje langs rotspartijen en uitgebloeide petunia's naartoe stapt, tussen deze muren, wordt seks tegen geld bedreven. De buitengevel verradt niet de aard van het werk van de drie dames die binnen een beetje suf, en vooral opvallend 'licht gekleed' bij elkaar in de sofa hangen. Opschrikken doen ze alleen wanneer de bel gaat ("een klant"). Dan kijken ze naar elkaar. Wie neemt hem?

Onze verwelcoming is openhartig. Kus op de wang. Nicole en Sonja zijn bereid om te praten over hun job. Miranda, de derde, zal luisteren en lachen: "Ik ben er nog niet aan toe om naar buiten te komen."

"Wat wil je weten?", vraagt Sonja. Tijdens de eerste vraag gaat de bel. Een van de drie wordt weggeroepen.

Miranda. Foute keuze. "Het is voor jou, Nicole" wordt er geroepen. "Een kwartiertje" fluistert ze tegen mij. "Je wacht toch?" Nicole is de eerste die deze namiddag achter het gordijn verdwijnt. We horen de deur van een van de drie kamers dichtslaan.

Sonja begint spontaan aan haar verhaal. "Van beroep ben ik spekslager, ik heb jaren in het slachthuis gewerkt. Toen ik achtentwintig was, ben ik er plots mee gestopt. Ik werk nu een jaar 'in de privé'. Die instap ging vrij vlot. Ik had een kennis die 'het' deed. Op een dag kreeg ik een telefoontje van haar met de vraag of ik iemand kende die bij haar wou komen werken. Er was een plaats vrij. Ik antwoordde om te lachen: "Ik". Ze zei: 'Kom eens langs'. Op een donderdag ben ik daar gaan kijken en op vrijdag 'deed' ik mijn eerste klant. Zo eenvoudig ging dat. Ook nu heb ik niet veel analyses nodig om uit te leggen hoe ik ertoe kwam. Ik denk maar: vroeger zat ik in het koude en nu in het warme vlees, het blijft vlees.

Hoe zat dat met die eerste klant?

"Raar" zegt Sonja. "De raarste die ik totnogtoe had, maar de perfecte doop. Het was een man van stand, met een hoge functie. Hij kleepte zich uit en bleek zwarte nylon kousen te dragen met jarretelles. Was me dat schrikken! Het werk zelf ging vlot, ik ontving het geld maar ik kwam toch met een wazige blik deze woonkamer binnen. Ik ben meteen in een lachbui uitgebarsten. Wat een sujet. Intussen is hij een vaste klant geworden. Fijne man, al was het even wennen.

We blijven met de opmerking zitten over dat vlees. Wat maskeert zo'n boutade?

Sonja: "Ach, ik was geen 'bevoren mens', begrijp je. Mijn man en ik gingen naar parenclubs en daar gebeurt zoals je weet een en ander. We gingen losjes met seks om. Daarom ook heeft mijn man met mijn nieuwe beroepskeuze nooit veel problemen gehad. Hij is hier al in huis geweest, hij weet dat het hier over werk en niet over liefde gaat, dat intimiteit hier geen plaats heeft, dat seks hier gewoon het synoniem is voor handeling. Hier toon ik mijn lichaam en laat ik het even gebruiken. Ik ben echter geen slons. Een slons is iemand die de grens tussen privé en werk niet bewaakt. Werk is bij mij vooral de sfeer hier, onder de meisjes. Met elkaar zitten grappen over de zweetvoeten van de klanten of over bepaalde belachelijke uitlatingen. We kunnen veel kwijt aan elkaar, we voelen ons geen concurrenten. Jaloersheid bestaat hier niet. Het kan gebeuren dat de ene al eens meer klanten doet op een bepaalde dag. En dan? Toen ik in het slachthuis werkte verdiende ik ook een som per kilo versneden vlees. Had ik zin om door te werken, dan verdiende ik meer, ging het iets minder dan was het inkomen navenant."

Met een monnellachje voegt Sonja aan haar betoog toe: "Het is wel zo dat wie voor deze job kiest graag seks moet bedrijven. Wie thuis niets presteert, presteert hier ook niets."

De bel gaat en weer is het Miranda die vertrekt. Ze komt terug, loopt even naar de keuken en verdwijnt in de tweede kamer. De telefoon gaat. Sonja antwoordt: "We hebben een slanke dame, 1 meter 65, cup C, één volslanke roodharige..."

Er volgen een paar prijzen. We vangen op: "intiem: 2500". Intiem betekent penetratie.

Zo weinig? Sonja knikt. "Te doen, hé."

"Voor wie?", vraag ik. Maar ze reageert niet en begint over iets anders.

Sonja: "Ik doe niets zonder condoom. Ik laat me regelmatig controleren en ik ben proper. Wij wassen elke klant, of hij netjes is of niet, de waslap erover.

We horen een gedempt gesprek in de gang, "daag". Voordeur dicht. Nicole komt binnen. Alles goed verlopen? Ze lacht. "We hebben zelden problemen." zegt ze. "Er zijn natuurlijk altijd mannen die op de prijs willen afdingen, maar dat lukt ze nooit. Soms hebben we gluurders, die in de hal de meisjes willen zien en dan wegglijpen. Daarna doen ze het met zichzelf in de auto. Bij de klanten die binnen blijven, hebben wij echter het laatste woord.

Sonja: "Wij bepalen, zo simpel is het. De man bekijkt de prijslijst, bepaalt zijn keuze en gaat naar de kamer. Ik voer uit en wijk niet. Een handmassage? Zal gebeuren, maar nooit volledig naakt. Wat dacht je? Voor 1000 frank ga ik alleen topless. Wie mijn string aanraakt, krijgt klappen. Soft SM? Ze zullen het gevoeld hebben. Ik sta bekend als een hevige en de mannen hebben dat graag. Ik doe ook porno films. Harde porno. Als ik dat hier in huis zou proberen, zouden de mannen tegen de muur plakken. Hardporno is met niets te vergelijken."

Krijgen jullie hier een ander beeld van 'de man'?

Nicole: "Nee, ik kende het beestje daarvoor al vrij goed."

Sonja: "Ik wel. Vroeger had ik nog respect voor mannen, nu blijft daar niets meer van over."

Jullie zien toch enkel één aspect, hun seksualiteit?

Sonja: "Daar is het 'm bij hen altijd om te doen, dat merk ik nu ook steeds meer buiten het werk. Ik zie voortdurend mannen. Ik werk ervoor. Overdag ben ik hier en 's nachts run ik een bedrijf in topless bediening. Ik wil veel geld verdienen en er dan snel uitstappen. Als ik dertig word, ben ik weg. Naar Spanje, met een dikke spaarrekening."

Veel meisjes zeggen dat ze volgend jaar stoppen, maar meestal lukt het hen niet. Kun je zo'n werk missen?

Sonja: "Missen (bulderlach) Ik zal er al genoeg in mij gehad hebben, zeker? Zonder 'dat' zal ik wel kunnen, maar niet zonder het geld. Zolang ik niet genoeg geld heb om onbezorgd te kunnen leven, blijf ik werken."

Nicole: "Ik blijf nog een tijdje werken. Ik ben begonnen toen ik drieëntwintig was. De reden was simpel: ik ben van mijn man weggegaan en zat thuis met twee kinderen zonder inkomen. Ik vond onderdak bij een vriendin die vroeger in de privé had gewerkt. Zij heeft het mij aangeraden. Ze zei: je bent toch niet bang van de venten? Ik ging naar een bar en ben er meteen begonnen. Intussen heb ik zelf dit huis geopend. Het is gemakkelijker. Vroeger moest ik er af en toe tussenuit, om het allemaal van mijn nek te schudden. Vooral in die bars is het erg. Drank is daar belangrijk, je moet de venten *afzuipen*. De bazen verlangen ook te veel van je. Dat naar bed gaan, is niet het zwaarste, het zijn die verhalen, het is dat luisteren naar het leed van de anderen dat gaat wegen. Ook het nachtleven kon ik niet meer aan. Mijn kinderen gingen naar een internaat. Ik zag hen enkel in het weekend. Nu werk ik van tien tot zeven en nooit op woensdag. 's Avonds kom ik thuis en kan ik met mijn vriend en de kinderen samen eten en in de agenda van mijn jongste kijken. Hun huiswerk begeleiden, doe ik niet. Dat is voor mijn vriend. Ik kan mijn leven voor de rest veel beter dirigeren. Hier binnen ben ik Nicky, buiten ben ik Nicole. De twee werelden zijn van elkaar gescheiden. Als ik hier vertrek, gaat de lingerie uit en stap ik in mijn jeans. Niemand zal merken wat ik die dag gedaan heb. Eenmaal buiten ben ik een gewone boerin.

"Mijn kinderen weten niet wat mijn job inhoudt, maar ooit vertel ik het hen. En als mijn dochter op een dag in de problemen komt en geen uitweg meer weet, tenzij doen wat ik doe, dan zal ik het nog begrijpen ook. Ik zal het haar niet aanraden, maar haar tegenhouden zal ik evenmin."

Op Sonja's gsm komt intussen een sms-bericht binnen. Ze begint te lachen. "Lezen" gebiedt ze. Ik lees: "Lief Pietje van mij, I love you." Sonja schateret en voegt eraan toe: "Die mensch was content zeker?"

Helemaal tevreden zijn de klanten als ze op een bepaalde dag in de maand mogen reserveren voor de *gang bang*.

Sonja: "Dan neuken we tot de brokken er afvliegen."

Nicole: "In deze woonkamer schuiven we de zetels opzij, we leggen een paar matrassen op de grond en daar gebeurt het allemaal. Zoveel intiem als ze willen, alles in de prijs begrepen, ook eten en drinken."

De drie meisjes beginnen de giechelen als gevraagd wordt hoeveel intieme contacten zij tijdens zo'n *gang bang* hebben.

"Genoeg," antwoordt Nicole. En Sonja: "Je kunt daar geen cijfer op plakken."

Nicole: "We zitten hier geen streepjes te trekken. Ik geef wel toe dat het lastig is. Maar af en toe onderbreken we voor een sigaretje en een babbeltje met de klanten."

Nicole: "We werken door tot we geen zin meer hebben. Ook gewoon, overdag, kan het zijn dat we geen zin hebben, dan zeggen we tegen de klanten dat we bezet zijn. Gisterenvoormiddag hebben we niet gewerkt. Het was druk geweest de voorbije dagen. Gemiddeld twaalf mannen per dag, daar kan je moe van worden. Het is niet altijd zo. De laatste maanden is het aantal klanten gedaald. Iedereen klaagt. Zowel bij de privé, in de bars als achter het raam."

Heeft dat met het seizoen te maken?, vragen we.

"Nee" zegt Nicole "Met de prijs van de *mazout*."

Ze meent het?

Nicole: "Echt waar, we hebben hier ook een bepaald publiek uit de middenklasse en die moeten nu sparen. Elk briefje van duizend wordt omgedraaid voor het wordt uitgegeven."

Je leert in dit huis leven met de bel. Nu is het Sonja die rechtveert en achter het gordijn naar de hal trekt. Na ongeveer tien minuten is de klant klaar. Even opruimen in de keuken en daar is ze weer, geheel de onze.

Welke plaats hebben mannen bij jullie?, waag ik.

Sonja: "Bij de borstels in de kast. Mannen zijn speelgoed. Mannen zijn geld."

Nicole: "En soms tederheid, maar ook dat slechts op onze vraag. De dag dat ik een duw nodig heb in mijn rug, mag mijn man me die geven. Anders niet. Ik ben voor de rest volledig onafhankelijk. Ik beheer mijn geld. Ik heb het anders gekend. Ooit heb ik samengewoond met een klant, tot ik doorhad dat ik zijn luie leven en zijn dikke villa hielp betalen. Binnen zes maand was ik weg."

Het moet verleidelijk zijn, al dat geld.

Nicole knikt heftig van nee. "Ik ben een spaarder, een vrek bijna".

Sonja: "Het is toch niet omdat ik dit werk doe dat ik extra vaak naar de kapper moet. Toegegeven, ik bezit een mooie wagen mét boordcomputer. Maar ik heb dat nodig, ik moet veel kilometers doen voor mijn zaak. Dure kleren kopen, doe ik niet. Ik voel me niet gelukkiger met een broek uit een chique boetiek."

Hoe zijn jullie hier ingeschreven?

Sonja: "Ik ben zelfstandige, ik heb een zaak."

Nicole: "De hele de buurt weet wat wij doen. We zitten midden in een woonwijk. Toen we hier begonnen, is er een petitie rondgegaan en niemand tekende tegen. Overigens, wat doen wij? Wij zitten hier met drie vrouwen gezellig te klutsen en af en toe krijgen we bezoek. Wat dat bezoek hier doet, is onze zaak."

Kunnen vaste klanten ook vrienden worden, vragen we nog.

Nicole: "Nu ja, vriendschappen bestaan hier niet, wel goede banden. Habitués komen al eens de living binnen, drinken een glaasje, brengen onze sinterklaas mee. Maar het kan gebeuren, hé, Sonja. Verliefdheid, dat heb jij laatst toch meegemaakt?" Ze draait zich naar ons. "Echt waar, Sonja had het zo erg zitten dat we op een bepaald moment vreesden dat ze van onnozelheid door het raam zou springen."

Sonja: "Ahum. Eén keer is het gebeurd, maar ik ben geleerd. Het was erg, ik zat op die klant te wachten met klamme handjes, als een bakvis en zo geil als een biet. De seks met hem, ik verzeker het jou, was wel van een andere orde. Het was pure passie." Sonja rept zich naar een volgende klant en neemt afscheid. In de hal horen we hoe ze haar volgende man met flair de kamer inloodt. Een toilet wordt doorgespoeld, Sonja vertelt op de gang luid een grap. Weer die schaterlach.

Nicole: "Zoals je ziet, zijn we hier zoals we zijn. Joviaal, open, leuk gewoon. Dat stelt de klanten op hun gemak en dat maakt het werk draaglijker. We zijn gewoon een stel *zotte dozen*. Als het ons allemaal even te veel wordt, gooien we met taarten naar elkaar. We hebben het leven niet hoog op. Geen gejack, geen geklaag. We zijn rechttoe rechtaan."

Ramona, 60 jaar, arbeidster

'Ik doe dit al jaren, ik ben goed, ik kan en wil geen andere job. De dag dat ik stop, zal de dag zijn dat ik hier niet meer ben. Wat zou ik thuis op een appartement zitten doen?'

'In de rij stonden ze hier vroeger aan te schuiven', pocht Ramona en rangschikt haar pas ontrolde krulspelden in een doos. Uit de luchtige jurk vallen iets minder volle borsten dan die van dertig jaar geleden. Eronder kruist ze voor de zoveelste keer haar nog fraaie benen.

Ze wijst naar de lege straat. "Kijk eens, wat een dooie boel." Tijdens ons gesprek blijft ze de hele tijd naar buiten staren. Op de achtergrond klinken Strauss en Lehar. Voor haar neus flaneren het volgende halfuur drie geïnteresseerden: één man strak in het pak, de tweede in tweedelige, grasgroene jogging, de derde in een niet kreukvrije overall van de plaatselijke vuilnisdienst. De laatste draait zich om en komt nog eens langs. Ramona lacht gespeeld minzaam en wanneer hij wuift en doorloopt, sist ze iets tussen haar tanden: 'Kluutzak'.

Kort daarop volgt weer een vette knipoog, nu naar de jongere collega aan de overkant die haar aandacht verdeelt tussen een vlieg op de ruit en de rug van haar linkerhand. Voor de zevenendertigste keer binnen het kwartier telt ze haar paars gelakte nagels. Hun blikken kruisen. Ze lachen, zuchten onhoorbaar en trekken hun schouders op. Ze begrijpen elkaar.

Ineens schieten die frasen uit 'Het hoerenlied' van Jasperina de Jong me te binnen.

"... dat ze 't de laatste tijd een beetje moeilijk had,
de zaken gingen niet zoals ze wel zou willen,
in haar bedrijf zat wat je noemt enorm de klad,
ze zei toen tegen haar collega Nefer-tiete,
zeg Nefer-tiete is 't bij jullie ook zo stil,
je kan bij ons mak'lijk een mitrailleur leeg schieten
zei Nefer-tiete tegen haar vriendin Sy-bil..."

"Ik zit hier al 36 jaar en ik heb geld geschept", zegt Ramona. Haar schorre stem splijt de stilte. "Tien jaar geleden is het hier in de buurt beginnen slabakken. Vroeger 'deden' wij elk uur drie klanten. Nu moeten we soms zo lang neerzitten dat ons achterwerk er pijn van doet." Drie redenen noemt ze voor de terugval van de raamprostitutie in de buurt: de opkomst van de casino's, de toename van het aantal vreemdelingen en het nieuwe verkeersplan. "De mannen gaan liever gokken dan wippen", zegt ze. "En dan die zwartzakken... Ja, ik ben een racist. Je wordt racist in dit beroep. Nu zijn het Kosovaren, Albanezen en Russen. Ze proberen de meisjes geld af te troggelen in ruil voor bescherming. En als ze ons zelf willen, dan beknibbelen ze op de prijs. Omdat het hier zo slecht gaat in het raam, geven een paar meisjes toe. Ik ken hier een collega, amaai, heel ex-Joegoslavië zit erop en zonder condoom. Maar niet met mij, hoor. Als den Araab hier binnenkomt en zegt: 'Geen plastic', is het antwoord duidelijk. Ramona doet wel plastic, zeg ik, en ik schop hem eruit. Ik ben geen vuilnisbak, hé?"

Spekpooiers

En dan is er dat verkeersplan. "Mijn klanten geraken hun auto hier niet meer kwijt. Mijn vast cliënteel van vroeger dat elke week kwam, komt nu elke drie weken. Diegenen die ik om de veertien dagen zag, doe ik nu om de vijf weken." Ze zucht. "Die pipo's van de gemeente hier, met hun verkeersplannen. Ze kunnen de pot op."

Waarom blijft ze nog zitten?, vraag ik. Ze is zestig, heeft ze nog niet genoeg verdiend? Een bliksemende blik volgt. "Verdiend, mijn kind, wel wel", en ze lacht de pauze met een rauwe lach vol. "Jij mag driehonderd jaar oud worden, jij zal nooit het geld bijeen gezien hebben dat door mijn handen is gegaan. Heel deze stad had ik moeten bezitten." Maar, het mag duidelijk zijn. Ramona bezit deze stad niet. Hoe komt dat?

"Het is best dat ik daar niet op antwoord als ik nog wat zin heb om te blijven leven", is het antwoord.

Wat bedoelt u?

"Wat ik zeg."

De pooier?

"De pooier bestaat niet meer."

(een lange stilte volgt). "Ik had multimiljonair moeten zijn, maar zoals je ziet, ik zit hier nog. Van 's morgens zeven uur tot 's avonds halfnegen. En elke zaterdag. Alleen op zondag werk ik niet. Ik heb het geld nog nodig zeker?"

Hebt u die miljoenen zelf opgesoupeerd?

"Ramona is een spaarder. Nee, nee, dat is het niet. Het geld is me afgepakt."

Wie heeft het gepakt?

Alweer volgt een pauze. Ze draait zich naar mij.

"Heb jij al ooit met schrik moeten leven? Nee zeker? Wie ons leven niet kent, zal ook het volgende niet begrijpen.

Een: soms kunnen we niets ondernemen, twee: soms mogen wij niets zeggen. Ik heb ook ooit gedacht: dit zullen ze mij nooit lappen, maar op een bepaald moment zat ik vast."

Aan een persoon?

"Misschien."

Die het geld incasseerde.

"Kijk, er waren afspraken over gemaakt. Je kent dat. Je wordt verliefd en dan geef je veel. Een paar jaar later merk je dat je uit die situatie niet meer los kunt. Ze weten te veel van jou."

Chantage.

"Mijn kind, chantage. Al die dure woorden. Nee. Schrik gewoon."

Dus uit schrik moet u tot uw zeventigste mannen 'doen'?

"Ik doe dit al jaren, ik ben goed, ik kan en wil geen andere job. De dag dat ik stop, zal de dag zijn dat ik hier niet meer ben. Wat zou ik thuis op een appartement zitten doen? Televisie kijken de hele dag en een boekje lezen?"

Komaan, ik word ziek of zot, of beide. Natuurlijk, zoals ik hier nu zit, dat is ook niet alles. Ik zou het liever iets kalmer aan willen doen, een paar dagen maar en zeker niet in het weekend. Dan zou ik die dagen dat ik niet werk andere meisjes kunnen bijstaan. Met mijn ervaring zou ik misschien wel kunnen helpen."

Wat zou je hen zeggen?

"Dat het liedje niet blijft duren. Dat ze moeten proberen een normaal leven uit te bouwen."

U spreekt uit ervaring. U hebt geen normaal leven?

"Ik heb gewoon geen leven. Het is naar huis gaan en mijn geld afgeven. De enige plaats waar ik veilig ben, is hier. Hier heb ik geen gezeur aan mijn oren, geen vervelende vragen."

Maar u blijft beweren dat pooiers niet meer bestaan?

"Die oude generatie is weg. Nu heb je spekpooiers. Mannen die verliefd op jou worden, alles met je doen, je vertroetelen tot je zelf zot van verliefdheid wordt. Een paar maand later echter bezorg je hen pakjes brieven van duizend frank die je overdag 'ergens' verdiend hebt. Het enige verschil met vroeger is dat je niet meer geslagen wordt. Want een blauw oog, dat is niet aantrekkelijk hé en een dag zonder klanten is een dag verlies."

"Wat ook hetzelfde blijft zoals vroeger is de angst. De angst voor: hij zal mij laten zitten of hij zal een andere kiezen die wél verdient, of hij zal me nadien het leven zuur maken. Intussen ben je afhankelijk van die man en doe je je uiterste best zodat hij jou blijft appreciëren. Wij hebben zoveel bevestiging nodig, we krijgen er zo weinig."

Ze zucht. "Andere vraag graag."

U bent op rijpere leeftijd, zijn uw klanten ook ouder?

"Ze zijn mee verouderd met mij. Ik ken de meesten. Als ze binnenkomen, weet ik wat ze zullen zeggen. En het gaat niet altijd over seks, hé. Dat is de grootste bullshit die er bestaat. Je moet ook niet denken dat ik voor iedereen die hier binnenkomt mijn benen openleg. Ik ontvang hier drie soorten mannen. De eerste groep, de grootste, zegt: ik ben weduwnaar. Als ik daarin trap, moet ik geloven dat de halve vrouwelijke bevolking in België op veertigjarige leeftijd de pijp uit is. Een tweede groep zegt: mijn vrouw is altijd ziek. Véeel zieke vrouwen (weer een lach). De derde groep ben ik wel geneigd te geloven. Die zegt gewoon: 'Ik kom hier iets anders zoeken.'

"Het sekswerk, noemen ze mijn job. Nu, mijn kind, ik zweer u: wie geraffineerd is, moet hier nog niet te veel seks doen. Ik ken zoveel trucs (monkelt). Of dachten jullie dat het allemaal echt was? Er zijn duizend en één manieren om de mannen tevreden te stellen zonder dat ze het door hebben. Tja, ik kan me dan niet echt inhouden van het lachen. Ik voel me sterker dan de passanten die eens 'naar de hoeren komen kijken' en smalend langs onze ramen lopen. Ze lachen niet met ons, hoor, maar met hun eigen onmacht en met hun eigen onbegrip. Weten zij waarom die meisjes hier met hun borsten half bloot naar buiten zitten te kijken? Nee. En ze zullen en ze mogen het niet weten. Zij hebben dat recht niet. Zij voelen aan dat, hoewel wij daar publiek zitten, zij geen recht hebben op ons."

"Enkel de klanten hebben heel eventjes recht op ons, en dan alleen over de dingen waar wij de baas over blijven. En we zijn geen doetjes. We krijgen hier ook niet altijd de braafste huisvaders binnen. Ik herinner me een man die hier in de straat kwam en enkel meisjes koos die hun maandstonden hadden. Het is raar maar het is zo. Ikzelf ben al dertig jaar van dat gedoe af, maar die man betaalde echt goed en ik heb van alles uitgevonden om hem te houden. Ik ben dus bijzonder creatief geweest met de fles ketchup die hier in de ijskast stond (schatert)."

Hoe is Ramona in het raam terechtgekomen?

"Vroeg getrouwd geweest", begint ze, "een man gehad die heel de tijd van mij profiteerde: twaalf stielen, dertien ongelukken, nooit één frank overgehouden. Op een dag werd ik verlaten. Het enige wat achterbleef, was een berg schulden. Intussen kende ik het milieu hier, en dus ook de job. Toen ik een jonge twintiger was, deed ik al 'voorstellingen'. Ik diende een madam die het werk deed, ik presenteerde haar en kreeg een procentje. Daarna ben ik het zelf beginnen doen, omdat ik zag hoeveel zij verdiende. Ik ben nooit mooi geweest, maar ik heb altijd een aantrekking gehad. Ik keek naar een man en hield hem vast met mijn blik. Toen ik dat door had en ermee begon te koketteren, liep het zaakje. In de begintijd dat ik als meisje werkte, ik was vierentwintig jaar oud, stonden aan mijn deurtje soms tot zeven mannen te wachten. De ene buiten, de volgende binnen. Een goudmijn was het. Kijk, dertig jaar geleden gaf ik de helft van mijn verdiensten af voor de kosten, en dan ging ik nog naar huis met 90.000 frank. Nu ja, naar huis, ahum... Dat is zo geweest tot in de jaren tachtig. Je ziet hoeveel ik opzij had kunnen zetten. Hàd zeg ik."

"Ik ben al die tijd in het raam gebleven. Ik heb nooit iets anders gedaan en ik zou niets anders willen doen. Ik word bekeken, bon, dan kijk ik terug. Wie kijkt hier naar wie, denk je en wie keurt wie."

We vragen om even achterin te kijken. Het mag. Een spiegel en een eenpersoonsbed sieren de smalle achterkamer.

"Dat moet niet groot zijn, hé", schatert ze weer. "De meesten hier hebben een eenpersoonsbed of zelfs een zetel. En het lukt hoor. Alles lukt, als je het wil."

"Wat nooit lukt bij mij is een gevoel van verliefdheid krijgen bij een cliënt. Het mag nu nog zo goed lukken met een man die hier komt, liefde voor hem opbrengen... Nooit. Er wringt altijd iets. Nu zou het mij toch niet meer

interesseren. Op mijn leeftijd, dat is allemaal gedoe met die liefde. En voor het gezelschap moet ik de man ook niet meer hebben. Ik heb kleinkinderen waarmee ik mij kan bezighouden.

"Ik heb een dochter en een zoon. Ze wisten wat ik deed, of zo ongeveer toch. Ik zei dat ik ergens werkte waar heel veel mannen kwamen en waar zij niet mochten komen. Ze hebben daar nooit iets op gezegd. Mijn zoon heeft me wel ooit een vraag gesteld toen een schoolvriendje van hem hier in de buurt had rondgelopen en gezegd had: 'Ik heb uw ma zien zitten. Ze zat voor de helft in haar blootje.' Toen heb ik hem hier eens laten komen, getoond hoe ik daar zat voor dat raam. Nooit meer hebben ze nadien gevraagd wat ik daarbinnen uitstak. Ze zullen dat wel beseft hebben, zeker, want er zal wel over gesproken zijn. Ze zijn er echter nooit mee gepest. Ze konden goed genoeg van zich afbijten.

"Ik ben steeds heel correct geweest met mijn kinderen. Ik heb een goede school voor hen gezocht, een pensionaat. Ik wou dat ze goed gevolgd werden en dat ze na school niet op straat rondliepen, want daar leer je geen goede dingen. En materieel hebben ze niets tekort gehad. Wàt ik kreeg, ging voor het grootste deel naar mijn kinderen. Ik wou niet dat zij in de armoede zouden geraken waar ik uit was gekropen. Ik werd als kind verwaarloosd. Ik kreeg niets. Ik was het zwarte schaap van het gezin. Sinterklaas, kerstgeschenken, nieuwjaar, verjaardag kende ik niet, toch niet in de vorm van iets krijgen. Daarom hebben mijn kinderen dat dubbel en dik gehad. Ik wou niet dat ze zoals ik op hun veertiende moesten staan sleuren in een katoenfabriek van halfvijf 's morgens tot tien uur 's nachts. Ik ben uit die afgrond moeten kruipen."

Was het niet van de ene afgrond in de andere?

"Bijlange niet. Ik heb dat nooit zo bekeken. Als ik terugkom, zal ik het zelfde werk doen maar dan met de verdienste voor mij alleen. Niet voor mannen die de grote sier maken met geld wat ik op mijn rug verdien. Ik wil in een volgend leven, als dat zou kunnen, eindelijk mijn eigen baas zijn zodat ik het idee krijg dat ikzelf iemand ben. Dat is iets waar ik nu nog niet in geslaagd ben, in de rest wel, geloof ik. Nu kan ik bijvoorbeeld nooit zeggen: dit is het mijne, want ik heb gewoon niets. Ik kan enkel zeggen: ik werk ervoor, maar ik bezit het niet. Eigenaardig hé."

Martine, 41 jaar, zonder beroep

'Ik ben een vrouw die niet te koop is, ook niet in het gewone leven. In mijn hart is er geen snaar meer die je kunt bespelen'

'Wraak.' Het was de eerste keer in deze interviewreeks dat we dit als antwoord kregen op onze vraag: 'Waarom stapte je in dit werk?' Martine heeft er geen moeite mee om dat toe te geven. Met de job zelf heeft ze nog minder moeite. We waren naar haar toe gegaan om iets over haar beroep van 'masseur' te vernemen, we kwamen terug met een van verdriet, angst en vergelding doordrongen levensverhaal. Martine is van haar negende tot haar zestiende zwaar seksueel misbruikt door haar eigen vader. "Incest bracht me uiteindelijk in het milieu. En het heeft zuiverend gewerkt", zegt ze.

"Ik vind het een plezante job", steekt ze van wal. "Het staat zo haaks op hoe ik als kind was. Ik was een meisje dat zich letterlijk en figuurlijk niet verplaatste. Altijd bedeesd en bang en steeds met die hoogrode kleur op mijn wangen. Ik had een vaste tegel op de speelplaats en mijn vast stekje tegen de muur van de klas. En thuis lag ik 's avond of 's nachts als bevroren op mijn matras. Wachtend tot 'hij' kwam. Ik herinner me nog hoe de deur zacht openging. Onder bedreiging liet ik toe, het kon niet anders."

Martine vertelt het zonder emotie, hard en cassant. "Incest was het, van het ergste soort. Anaal, soms een paar keren per week. Ik herinner me niet alleen de pijn, ik herinner me vooral ook die vaste dag in de week dat de messen in de keuken beneden werden geslepen, want daar ging de bedreiging van uit.

"Misschien ben ik daardoor in die job gestapt, want in mijn werk lag aanvankelijk toch een grote dosis vergelding op 'de man'. Ik heb het daarmee niet verwerkt, want zoiets verwerk je uiteindelijk nooit. Ik heb me daardoor leren verdedigen.

"Het instappen in de job is niet bruusk gebeurd, mijn evolutie ging stapsgewijs, na nog een paar opoffers. In een eerste fase ben ik van huis weggevlucht. Het eerste lief dat langskwam, heb ik vastgegrepen en ik ben met hem getrouwd om van die boze man thuis af te zijn. Mijn huwelijk was een tijdelijke redding, maar geen oplossing. Ik had mijn eerste echtgenoot niet gekozen om hem beter te leren kennen. Ik wist ook niet van op voorhand dat hij manisch-depressief was. En ook hij hanteerde het mes, maar deze keer voor zichzelf. Op geregelde tijdstippen stond hij in de badkamer zijn polsen door te snijden. Een jaar na mijn huwelijk ben ik gescheiden. Intussen bleef ik inzitten met wat thuis gebeurde. Ik had nog een jongere zus en ik had een vermoeden op wie zij 's nachts wellicht lag te wachten. Op een bepaald moment is mijn moeder het via insinuaties van onze kant te weten gekomen. Ze is meteen naar de politie getrokken. Mijn vader werd vervolgd en nog voor hij goed en wel veroordeeld was, heeft hij zelfmoord gepleegd. Het laatste wat ik gedaan heb in relatie tot hem is naar zijn begrafenis gaan. Ik weet niet wat ik daar wou doen. Vergelding? Afscheid nemen? De zekerheid krijgen dat hij voorgoed weg was? Iets anders?"

"Na mijn eerste huwelijk heb ik een paar jaar een relatie gehad met een gehuwde man. Hij was de eerste op wie ik verliefd ben geworden en hij zal wellicht ook de enige blijven. Hij was ouder, misschien zocht ik een soort vader in hem. Hij verzorgde mij maar hij is op een bepaald moment verliefd geworden op een jong ding. Weer viel het kaartenhuisje in elkaar. Na dat verlies heb ik gezegd: jullie mannen kunnen nu allemaal de pot op. Ik zag een reclame in De Streekkrant staan voor een massagesalon. Ik heb gebeld, ik wist niet juist wat het was, maar ik maakte een afspraak en een week later deed ik mijn eerste klant. Het was niet gemakkelijk. Collega's stonden met een handdoek achter mij om de zweeddruppels van mijn rug te wrijven. Ik had schrik, ik was beschaamd. Ik hoefde niet intiem te gaan met de mannen. Intiem bestond toen nog niet. Het was erotische massage, samen in bad en dan stimuleren met de mond. Oraal.

"Ik heb acht jaar op die plaats gewerkt. En ik heb er acht jaar mezelf kunnen zijn. Het was de eerste keer in mijn leven dat ik dat gevoel had. Maar ik zou ik niet zijn indien er niet weer een moeilijke fase aankwam. Ik werd verliefd op een klant. Het was een brave man, ook meer dan tien jaar ouder dan ik, tja, een vaderfiguur. Hij werd uiteindelijk ook de vader van mijn eerste en enige kind. Die man kicke op mij omdat ik geen makkelijke was. Ik leefde en werkte op het tempo dat ik verkoos. Hij hield van die eigengereide en kordate aanpak. Hij was veeleer zorgzaam en voorkomend, werkte hard als zelfstandige en gaf tot zijn allerlaatste cent thuis af. Ik had de broek aan "Een dochter, jawel. Twaalf jaar geleden kreeg ik dus een dochter. En ik wou een zoon. Ik vermoedde dat ik een zoon meer kon behoeden. God beloonde mij tijdens mijn zwangerschap ook met een kind in stuitligging, zo kon ik pas bij de geboorte zien wat het was. Darline werd als een kikkertje geboren, met de beentjes open en het eerste wat ik zag was haar geslacht. Het was een klap in mijn gezicht. Haar vader naast me zag meteen hoe hard dat bij mij aankwam. Hij kende mijn verleden. Ikzelf was niet bang dat hij dat kind ooit zou molesteren, zover vertrouwde ik hem wel. Ik was bang dat ze later als vrouw door mannen danig onder druk kon worden gezet of misbruikt kon worden en dat ook zij wel gehavend in het leven zou rondlopen. Darline was echter een geschenk uit de hemel. Iets mooiers had men mij niet kunnen geven.

"Na haar geboorte was ik gestopt met werken en ik zou wellicht nog lang niet gewerkt hebben indien onze financiële situatie thuis niet zo penibel was geworden. Mijn man ging na een gedurfde investering failliet. Hij verzweeg aanvankelijk dat het slecht ging, maar toen ik hem op een ochtend de bokaal met twintigfrankstukken die op de schouw stond, zag leeggieten om het in de bank te wisselen, wist ik hoe laat het was. Ik wou niet weer in de miserie

geraken. Ik meldde dat ik weer in het werk zou stappen. Het was een paar weken daverende ruzie en uiteindelijk kwamen we tot een vergelijk. Ik zou zelf een massagesalon openen, het administratieve werk verzorgen maar zelf geen klanten meer doen. In die periode was het namelijk wel al gebruikelijk om in de salons intiem te gaan. Dat kon niet voor hem.

"Ik stemde toe. Ik heb een pand gehuurd en het samen met hem ingericht. Ik begon met één meisje en het marcheerde dat het geen naam had. In totaal heb ik dat elf jaar gerund en ik durfde thuis niet vertellen hoeveel klanten wij daar ontvingen per dag. Het was gigantisch. En, jawel, ik 'deed' nog mee. Ik verzorgde de klanten die in mijn vorige job bij mij kwamen en nu mee 'verhuisd' waren, maar dat verzweeg ik angstvallig thuis. Ik kon dat niet vertellen.

"Vorig jaar heb ik mijn zaak aan een van mijn medewerkers verkocht. Ik heb een gezellig huis gekocht dat ik zo knus mogelijk inricht en alle aandacht gaat naar mijn dochter. Niets gaat boven het opvoeden en koesteren van dat kind.

"Misschien moet ik toch nog even terug naar mijn motivatie om te werken. Ik heb gemerkt dat ik geëvolueerd ben in de job. In het begin was mijn werk pure wraak tegen mannen, tegen alles wat kloten tussen zijn benen had hangen. Wraak tegen mijn vader en tegen mijn grote liefde die was vertrokken. Ik dacht bij mezelf: kerels, nu heb ik jullie, hé. Het is mijn beurt om jullie te gebruiken. Ik was baas over die klanten. Zij zouden doen wat ik zei en ik liet slechts toe wat ik wilde. De kick die ik soms kreeg als mannen vijftien jaar geleden, toen intiem nog niet mocht, 20.000 frank op de massagetafel legden met de vraag: 'Ik wil intiem.' Het feit dat ik hoogmoedig, kordaat en koel 'nee' mocht zeggen. Het was pure sensatie om te zien hoe die man dan bloednijdig en met zijn staart tussen zijn benen vertrok.

"Die revanche is nooit echt overgegaan, het is wel een beetje getemperd. De revanche was ook niets negatiefs voor mij, het was opbouwend. Het louterde en zuiverde maar het slaagde er niet in mijn verleden te doen vergeten. De incestbeleving gaat nooit weg. Mijn wraak was soms gericht op de man die het niet meteen verdiende, maar ik had het verdorie in het verleden ook niet verdiend. In mijn ogen bestaat er overigens wél zoiets als 'dé man', en die man zal geweten hebben wat hij 'de vrouw' heeft aangedaan.

"U hoort het goed. Ik vertrouw geen mannen. Zelfs de vader van mijn kind, die heel veel voor mij en Darline heeft gedaan, heb ik nooit volledig kunnen toelaten. Uiteindelijk is ook die relatie gestrand. Nu is mijn grote droom om ooit nog eens echt verliefd te worden en te zien of dat misschien helpt. Al vrees ik het ergste.

"Weet je, na mijn vader heeft geen enkele man mij nog gebruikt, noch seksueel noch moreel. Mij beveelt niemand nog. Mijn karakter is gehard. Ik heb veel vrienden, ik ken veel mensen die me graag zien. En mijn dochter voed ik op tot een grote zelfstandigheid. Het is geen bescheten kind zoals ik. Ze is sociaal, stelt zich centraal op in een groep, organiseert kampen, neemt het heft in handen.

"Darline weet niet wat ik doe. Ze is wel ooit in de zaak geweest, maar daar staat een zonnebank. Ze weet dat er massages gegeven worden, het lijkt op het eerste gezicht op een relaxatieruimte zoals er wel andere zijn. De rest zal ik haar later wel vertellen. Indien ze zelf ooit met het voorstel zou komen om dat werk te doen, zou ik het er wel heel lastig mee hebben. Ik weet hoe sterk ik er stond en sta, maar ik heb die leerschool gehad. Het lijkt ook logisch dat een moeder liever heeft dat haar dochter dat niet doet.

"Ik heb het mijn eigen moeder ooit verteld. De eerste drie maanden heb ik volgehouden dat ik kookpannen verkocht, van deur tot deur. Lang kon ik dat echter niet volhouden. Toen ik het meedeelde, heeft haar dat veel verdriet gedaan. Ze dacht dat ik in de onderwereld zat. Toen ik mijn eigen zaak begon, heeft ze het salon meermaals bezocht en op woensdagnamiddag, als ik op mijn dochter pas, doet zij daar nu de telefoons. Zover is het gekomen.

"Ik heb uit dit werk ook veel positieve dingen gehaald. Ik heb er veel geleerd, veel aangename mensen leren kennen. Ik weet nu iets beter hoe een man in elkaar zit, geen ander maar een breder beeld kreeg ik. Ik heb het in totaal twintig jaar gedaan, maar geen honderdste van een seconde heb ik mij een prostituee gevoeld. Ik had niet het gevoel dat ik mezelf verkocht. Ik nodigde mensen uit tot een beleving, had aangename gesprekken en in sommige gevallen hielp ik zelfs. Ik heb duizenden geslachtsdelen gewassen en aangeraakt, maar nooit een seconde gedacht dat dit met mij iets deed. Het deed iets met de bezitters ervan, de mannen.

"En wie me niet aanstond, behandelde ik niet. Ik heb nooit eigenaardige dingen gedaan. SM bijvoorbeeld, dat was er niet bij. Eén keer heb ik een klant gehad die binnenkwam en zei: ik zoek een dominante vrouw. Ik sprong direct recht natuurlijk. Hij vroeg me om hem te vernederen. Mijn handen kietelden. Ik heb hem daarop onze twee toiletten getoond en gesnauwd: 'Schoonmaken.' Een paar maanden later hielp ik een vriendin verhuizen naar een nieuw appartement. In de gang liep ik er de deurwaarder tegen het lijf die bepaalde vaststellingen kwam doen. Ik herkende hem meteen. Aha, dacht ik en ik kon me bijna niet inhouden van het lachen, jij hebt nog mijn wc's staan schuren. Je toont in de buitenwereld natuurlijk nooit iets van herkenning, noch de meisjes noch de klanten doen dat. Het is een vaste code. Maar in dit geval heb ik nadien toch hard moeten lachen.

"Ik vind mijn lichaam niet iets van mij alleen. Misschien komt dat door mijn verleden, ik weet het niet. Veel meisjes heb ik horen zeggen: ze mogen aan mij komen, maar een kus krijgen ze nooit. Zoenen is voor mijn man alleen. Zo'n gevoel heb ik nooit gehad, waarmee ik niet zeg dat ik alle mannen zoende. Bijlange niet. Het kon gebeuren, maar dan omdat ik dat ook wilde. Het enige wat exclusief is voor mij is de band met mijn dochter. En de intimiteit met haar. De rest. Pff... Of ik met mijn arm bloot loop of topless op het strand of topless voor een klant. Dat doet me niets. Voor de buitenwereld is het raar, voor mij niet. Ik heb veel geld ontvangen, maar nooit omdat ik betaalbaar was. Ik ontving iets voor de dingen die ik zelf wou. Ik heb na dat incestgebeuren nooit meer onder druk gestaan,

noch van mannen, noch van drugs, van drank of van geld. Ik verdiende nog liever tien dagen geen frank dan tegen mijn zin een man te moeten doen voor een paar briefjes van duizend. Daarom kan ik zeggen dat wat ik deed een mooi werk was.

"Ik ben een vrouw die niet te koop is, ook niet in het gewone leven. In mijn hart is er geen snaar meer die je kunt bespelen. Dat geval met mijn vader heeft ervoor gezorgd dat ik niet meer te raken was, met hoeveel scherp er ook werd geschoten. En het enige bezit waarmee ik zou vertrekken, indien nodig, zou de dochter zijn aan mijn hand. Zij is ook de enige die me kan meeslepen, ontroeren, die de laagjes eraf kan krabben. Een oogopslag volstaat.

"Iets anders blijft ook van mij, en dat is mijn gezondheid. Vorig jaar was het prijs. Er werd bij mij baarmoederhalskanker geconstateerd. Nu dacht ik dat ik ongeveer alles had gehad. Dat moest er nog bij komen. Voor het eerst sinds lang ben ik in een onheilge paniek geschoten. Niet dat het monster in mijn buik zo'n bedreiging was voor mezelf, ik zat in met mijn dochter. Ik kon haar toch niet alleen achterlaten. Darline is de enige motivatie geweest om me zot te vechten tegen de ziekte. Het monster is nu weg, de medische uitslagen blijven goed en ik ben ook uit die krocht aan het kruipen, al vreet het af en toe nog in mijn hoofd. Ik ben er nu door aan het komen, maar weer had ik even moeten buigen voor iets wat ik niet in de hand had, terwijl ik al moe gebogen was."

Cindy, 32 jaar, werkneemster in de horeca

'De allerlaatste dag was speciaal. Je staat 's morgens op en je denkt: dit is 'm dus, de finale. Je kunt het bijna niet geloven. Ook die allerlaatste klant was om nooit te vergeten. Hij wist dat hij er met mij een punt achter zette.'

In een snackbar in een Oost-Vlaamse gemeente ontmoeten we elkaar. Ze drinkt gulzig van haar warme choco en verlangt al naar het middagmaal. "Ik zou elke dag hutsepot eten", zegt ze en wijst naar de dikke buik die drukt tegen het houten tafeltje tussen mij en haar. Je vraagt natuurlijk wat je dan moet vragen. Haar antwoord is: "Zes maanden." Cindy heeft twee jaar als prostituee gewerkt, in een privé-zaak. Ze is gestopt omdat ze werk, kind en gezin niet meer kon combineren.

"Het ging al een tijdje niet meer, die job. Ik had het gevoel dat ik voor niets meer diende. Het was frustrerend. Ik kon er mijn eigen plaats niet meer in vinden. De problemen situeerden zich op het psychische niveau, niet op het seksuele.

"Ik werkte in de privé. Dat was klant afwerken en buiten steken. Ik had echter veel mannen die graag babbelden met mij. Altijd diezelfde verhalen en datzelfde gezeur. Ik werd er kregelig van, vooral wanneer ze het over hun vrouwen hadden. Die waren lelijk, irritant, niet inventief, bitches. Ik wou het wel begrijpen, maar het raakte mij in mijn zijn, als vrouw. Ik werd af en toe zelfs pinnig op een klant. Ooit zei ik: 'Weet je, ik ben ook zo thuis.' Het besef kwam dat ik de doorsneeman die bij mij kwam niet meer kon verdragen en dat kon natuurlijk niet met die job."

Cindy was intussen in contact gekomen met Pasop. "Die vereniging richt zich op dat prostitutiemilieu, maar de man is er niet belangrijk, wel de vrouw. Een half jaar geleden belde ik een medewerker op en vertelde dat ik begon te twifelen aan mijn werk. Ik wou wel in het milieu blijven, maar dan in een ondersteunende rol, niet langer als deelnemer of betrokkene.

"Ik had een heel ander thuisfront dan die klanten. Mijn man begreep en respecteerd mij, ook al was mijn beroep voor hem wellicht niet gemakkelijk. Ik had wat watertjes doorzwommen. Toen ik hem leerde kennen, had ik al een zoon uit een eerdere relatie. En ik had een paar littekens op mijn ziel. Thuis weggelopen op mijn vijftiende, de verkeerde liefjes gehad, dat soort dingen. Het milieu van de prostitutie kende ik via een vriendin die 'het' deed. Ikzelf werkte in een gewone dancing achter de bar. Ik kende mijn man al, toen nog mijn vriend, toen Rosie me in geuren en kleuren over haar beroep begon te vertellen. Ik hoorde die verhalen graag. Op een dag vroeg ze of ik eens mee wou gaan 'om te kijken' en ze voegde eraan toe: 'Als je wilt proberen, doe maar.' Drie jaar geleden stapte ik dus haar werkplaats binnen en daar nam mijn nieuwsgierigheid helemaal de bovenhand. Het had met die sfeer te maken. De meisjes schieten er heel goed met elkaar op. Ze dollen met de klanten, lachen en maken plezier."

Toneelspel

"Ik ben altijd heel breeddenkend geweest. Hoe de mensen hun leven inrichten, boeide mij. Omdat ik de zelfkant van die maatschappij gezien had, leerde ik de dingen in hun context plaatsen. Drie jaar geleden zette ik die vreemde stap. Daar zat ik dan naast Rosie in dat salon, tussen de meisjes. Op een bepaald moment kwam een klant zijn keuze maken. Hij richtte zijn vinger op mij. 'Haar', zei hij kort. Ik wist niet wat me overkwam. Ik zat daar in mijn gewone kledij, geen lingerie, niets. Rosie keek naar mij en ik was haar vraag voor. 'Het is goed', hoorde ik mij zeggen en weg was ik, de kamer in.

"Die eerste klant viel mee. Het was een jonge man die me begreep. Hij wist dat hij nummer één was en wellicht was dat sensationeel. Conclusie: ik heb de hele namiddag doorgewerkt en ging met negenduizend frank naar huis. Eens je naar huis rijdt, komt dat besef wel naar boven. Mijn vriend keek een beetje vreemd op toen ik aan de keukentafel stond. Hij wist waar ik die dag naartoe was gegaan 'om te kijken' en hij had er niets over gezegd. Toen ik het geld in zijn handen stak, zei hij alleen: 'Hoe was het?' Ik antwoordde: 'Goed.' Hij zei niets, maar pakte me gewoon stevig in zijn armen. Daarna begon het gewone leven weer van zoon van school halen, eten maken, kind onderstoppen, verhaaltje voorlezen. Maar eens de stilte kwam en ik voor de televisie ging zitten, dacht ik: wat heb ik nu gedaan?

"Die eerste nacht heb ik bijna niet geslapen. Zou ik nog teruggaan? De volgende ochtend stond ik op en zei ik: het is een werk zoals een ander. Ik vertrok. Mijn vriend keek weer onwennig, maar hij liet me gaan. Die eerste dagen heb ik hem niets verteld. Hij wist waar ik zat en dat volstond voor mij. Hij heeft gewacht tot ik klaar was om er iets over te vertellen. Het begon met kleine verhaaltjes, een tipje van de sluier. Daarna legde ik mondjesmaat uit wat ik deed, tot ik de grens bereikte van wat hij daarin aankon. Ik vertelde vooral feitelijke dingen: hoeveel klanten er die dag waren, wat ik zelf verdiend had. Later vertelde ik over de aard van mijn werk: of het een massage was geweest, een masturbatie of iets anders. Ik liet hem dichter bij de kern komen, maar toch kon ik nooit alles vertellen. Ik kon nooit spreken over anale contacten of over lesbische shows, dat leek te vulgair. Wat ook niet bespreekbaar was, was een verliefde klant. Ik vond dat iets om mee te lachen. Met hem ging ik daar nooit op in, omdat het hem zo kwetste.

"Tijdens het werk evolueerde ik intussen wel. In het begin bijvoorbeeld had ik het moeilijk om 'show te geven'. Stel je voor dat jij in bed moet met iemand die je werkelijk niets doet. Je moet tot dat niveau van toneelspel komen, van inbeelding. Het is op de scène staan.

"Het belangrijkste om je werk correct te kunnen doen is dat je thuis een stabiele basis hebt en dat je met geld leert omgaan. Het komt te lekker binnen om er gewoon kalm bij te blijven. Je scoort makkelijk 350.000 frank zuiver per

maand. Ikzelf heb na twee jaar werken ruim vijf miljoen frank verdiend. Alles staat op de bank. Het is mijn appeltje voor de dorst. Nu zetten mijn man en ik een zelfstandige zaak op. Niet in het barmilieu, gewoon een eenvoudige correcte handelszaak.

"Waarom mijn man dat toen heeft toegestaan? Hij is nogal vrij van gedachten én hij weet waar ik vandaan kom en hoe speciaal ik in elkaar zit. Ik was altijd al eigengereid, een vrouw die wist waarvoor ze stond en die van geen kleintje vervaard was. Met mij in zee gaan, en hij wist dat van op voorhand, betekende dat hij een en ander zou moeten aanvaarden. Hij leerde me graag zien zoals ik was en hij heeft er na verloop van tijd ook veel bij genomen, zoals deze aparte job.

"In het milieu stappen was voor mij een vrije keuze. Mijn moeilijke jeugd had me gestaald. Ik had gezworen dat ik nooit meer iets zou ondernemen dat me door anderen was opgelegd. Het was ook geen toeval dat ik in dat milieu binnenkwam, ik kende de 'speciallekes', de mensen die op de rand balanceren. Van hen wist ik dat er veel verschil is tussen wat gezegd en gedaan wordt. En toch wou ik de proef op de som nemen. In het verleden was ik ook te veel 'gebruikt' geweest: van de jonge en onervaren Cindy kon men alles gedaan krijgen en het enige wat het mij had opgebracht was pijn. Nu zou ik me manifesteren. Ik zou de anderen gebruiken in ruil voor een forse verdienste. Ik geloof dat ik daarin geslaagd ben. De les is geleerd, ik heb het examen goed doorstaan.

"Toen ik erin stapte, had ik geen deadline vastgelegd. Twee jaar of twintig, het maakte niets uit. Toen ik met mijn vriend in het huwelijk trad, heb ik zelfs niet overwogen om te stoppen. Ik werkte tot vier dagen voor mijn trouwdag. En mijn huwelijksdag was zoals de huwelijksdag van elke vrouw die verliefd is: romantisch, in het wit, in de kerk. Ik ben niet gelovig, maar ik hou van tradities, van rituelen. Ik heb eigenlijk maar één geloof: 'Aide toi et le ciel t'aidera.'

"De dag na ons huwelijk zijn we op huwelijksreis vertrokken en eens terug ging ik zoals elk normaal mens weer aan de slag. Het was pas toen mijn man over kinderen begon dat ik ging nadenken, aanvankelijk nog heel passief en toen ik effectief zwanger werd, diende de knoop te worden doorgesneden. Het stoppen heb ik goed voorbereid. Ik heb het doorgepraat met collega's en met de hulpverleners van Pasop.

"Door het feit dat ik gestaald was, omdat ik mijn werk naar mijn normen én ernstig heb gedaan én met respect voor mezelf, viel het me ook minder zwaar om onafhankelijk de beslissing te kunnen nemen om eruit te stappen. Thuis, tegenover collega's en tegenover klanten heb ik dat perfect kunnen communiceren. Mijn vaste klanten bijvoorbeeld wisten het op voorhand. Zij zijn allemaal nog eens langsgekomen in mijn laatste werkweek.

"Het was wel grappig, die mannen die afscheid van je kwamen nemen, die aandrongen van 'kom je echt niet terug?', maar toch niet vervelend deden. Ze wensten mij succes in mijn verdere leven. Het beroerde me, die laatste dagen en uren. Dan moet je ook heel sterk blijven.

"De allerlaatste dag was speciaal. Je staat 's morgens op en je denkt: dit is 'm dus, de finale. Je kunt het bijna niet geloven. Ook die allerlaatste klant was om nooit te vergeten. Hij wist dat hij er met mij een punt achter zette. Hij zei: 'Na mij is het dus...' 'Gedaan, ja', zei ik. Daarna trek je je kleren aan en je vertrekt naar je nieuwe leven. Een leven van niet meer anders zijn, vermomd, de prostituee die verhalen opdist om zich veilig te weten. Je gaat naar je man, je zoon, naar je tweede baby, een nieuwe afrit op je weg.

"Ik weet niet of alles nu echt weg is uit dat verleden. Ik weiger uitspraken te doen zoals 'nooit meer'. Ik blijf leven op mijn zelfde ritme van keuzes willen maken en ik ben door de job ook goed 'doorgeleerd'. Ik heb als zogenaamde 'hoer' veel verhalen gehoord over verkilde relaties, versteende huwelijken, onbegrip, scheiding, verlies.

"Ik heb een groot hart, daar kan veel in. Ik weet niet of ik door dit werk sterker in het leven sta. Ik ben vooral wakkerder geworden. Ik heb een grotere graad aan helderheid gekweekt en mijn doorzicht aangescherpt. Ik weet vooral dat de wereld maar is zoals hij is, daar heb ik nog meer bewijzen voor gevonden. Ik kan niet meer met ijle dromen leven, maar de eerlijkheid gebiedt me te zeggen dat ik dat tevoren ook al niet deed. Het leven is effectief, het schept je op en je stapt mee of niet. Dromen brengen niets op: geen geld, geen doelen en geen bevrediging.

"Ik weet ook: niets is zeker. Neem mijn echtgenoot. Ik heb daar natuurlijk fijne gevoelens bij, ik weet dat hij praat met mij, dat hij mij veel toelaat, maar ik weet ook dat er op een dag iets kan gebeuren wat hem van mij wegdrijft. Dus hou ik daar maar alvast rekening mee. Ik zie hem graag, hij ziet mij graag, maar hij is ook maar een gewoon mens. Toch kan ik heel gelukkig zijn. Besef staat geluk niet in de weg. Je kunt best genieten met je voeten op de grond."

Nathalie, 21 jaar, studente

'Ik hoor van oudere meisjes dat ze iets kwijtgespeeld hebben door het uitoefenen van dit beroep. Ik heb hier geleerd om te worden wat ik altijd had willen zijn: een onafhankelijke vrouw met een groot zelfrespect'

"Een droommeid", noemt Liliane haar. Ze koestert en begeleidt het meisje intens, dat jong -- te jong? -- in het milieu van de prostitutie terecht kwam. Het vergt soms wat tijd en moeite om Nathalie voor het gesprek of voor de foto los te weken van haar klanten in deze luxeclub. Nathalie is een begeerde buit. Veertien uren per dag werkt ze.

Uitzonderlijk zit ze ongekozen in de brede bank langs zij, aan de bar is ze zelden zonder man.

"Ik durf niet steeds mijn leeftijd te zeggen", vertrouwt ze ons toe, "uit angst dat ze me maar een onnozel ding zouden vinden, zonder levenswijsheid of verstand." Ze zucht en kijkt opzij. "Maar wie dat denkt, vergist zich", zegt ze. "En ze schrikken soms van wat dit 'jong ding' allemaal begrijpt en zegt.

"Ik hoor van oudere meisjes dat ze iets kwijtgespeeld hebben door het uitoefenen van dit beroep. Ik heb hier geleerd om te worden wat ik altijd had willen zijn: een onafhankelijke vrouw met een groot zelfrespect.

"Respect was iets wat ik tijdens mijn jeugd niet kende. Mijn vader, een zware alcoholist, ging bruut met ons om. Mijn moeder en ik werden letterlijk en figuurlijk bespuwd. Die twee vrouwen rondom hem, zei hij meermaals, waren niets waard. Ik ben vernederd. Ik was lelijk en dom, zei hij. Ik had geen mogelijkheden. In dit beroep heb ik voor het eerst aandacht gekregen. Ik bleek niet lelijk te zijn of onverstandig. Integendeel, ik bleek met de mensen te kunnen praten, ik kreeg een gezicht, een aantrekking, een belang.

"Ik heb voor deze job niet gekozen, ik ben erin gerold. Ik was zeventien toen ik met een vriend ging samenwonen om thuis weg te zijn. Ik ging nog naar school en tijdens het weekend werkte ik in een schoenenzaak om een centje bij te verdienen. Toen ik op een avond met een groep vrienden uitging, belandden we, nogal vrolijk en beschonken, in een smoezelige bar, een bar met meisjes, weet je wel. Ik begon er te babbelen met een meisje en het klikte meteen. Ze stelde me voor aan de barhouder en die vroeg me om er te komen werken. Ik was dronken en overmoedig en ik zei ja, maar 's anderendaags, met mijn katerkop, dacht ik er anders over. Toen ik contact opnam om te zeggen dat het niet doorging, bleef de barhouder aandringen. Ik ging er naartoe en toen pas zag ik echt wat het was: zo'n obscure donkere toog, een gordijntje en een stripteasehoek. Een coupeke kostte er maar 400 frank, en het was 500 frank voor een striptease achter het gordijn met slipje aan, 1.000 frank zonder slip. Echt waar, dat genre. Nu, ik heb toegezegd omdat ik het geld nodig had. Men verzekerde mij ook dat ik enkel achter de toog moest werken, geen kamers moest doen en geen striptease.

"Al snel bleek dat ik een grote aantrekkingskracht had. Het ongrijpbare, het mysterieuze trok de klanten aan. Ik verdiende zo'n 4.000 frank per dag, dat was een gigantisch bedrag voor mij. Tot er op een dag een grote aannemer in de zaak kwam die zijn oog op mij liet vallen en me voorstelde om voor 40.000 frank voor hem te strippen achter het gordijn. Hij zou me niet betasten, alleen toekijken. Ik heb het voorstel altijd weggelachen, maar elke dag kwam hij terug met die vraag. Ik was intussen gaan samenwonen met dat meisje dat ik in de bar ontmoet had, we hadden een relatie. Zij stimuleerde me om het geld aan te nemen en één keer te strippen. Toen hij op een avond voor mijn neus een pakje legde met daarin de som die hij vooropgesteld had, ging ik door de knieën. Ik heb wat gedronken, ben achter het gordijntje gekropen, begon me stuntelig uit te kleden en bij het tweede liedje begon ik danig in vorm te geraken. Bij het derde ging het helemaal als niets. Ik heb meer dan tien minuten staan dansen, zonder dat die man mij aanraakte. Ik vond het erg raar dat ik daar zo weinig moeite mee had. Toen ik weer in de bar stond en 40.000 frank rijker was, voelde ik me als bevrijd. Vanaf dat moment ben ik het regelmatigiger beginnen doen.

"In die periode leerden mijn vriendin en ik een man kennen die met ons luchtkastelen bouwde. Hij gaf ons juwelen, we gingen duur uit eten met hem en op een bepaalde dag schonk hij ons een volledig ingericht chic appartement op de zeedijk. We baadden in de luxe, werden door hem betaald, en hij vroeg niets terug. Hij heeft ons uit die bar getrokken en op zijn kosten laten leven, zonder dat hij daar iets voor verlangde. Dat was heel bizar. Maar het luxeleventje verveelde ons. Mijn studies waren beëindigd, ik had niets om handen. Mijn vriendin en ik zijn dan begonnen in een bedrijf met topless bediening en kort daarop zijn wij uit elkaar gegaan. In het bedrijf leerde ik een vrouw kennen die me voorstelde in een echte club, niet de grote luxe maar ook niet zo'n goedkope bar. Het verschil tussen een club en een bar is dat in de eerste soort gelegenheden een hogere klasse komt. Bij de bars is het meer het snelle werk. 'Coupeke-poepeke' noemen we dat: drinken en naar boven. Een club is selecter, exclusiever, stijlvoller, niet uitsluitend op die daad gericht.

"Ik begon in de club als 'meedrinker'. Heel af en toe danste ik, en dat was het. Tot ik een eerste keer de kamer heb gedaan. Ik weet nog steeds niet hoe het toen zo ver gekomen is. Alles gebeurde in een waas. Ik had veel champagne zitten drinken met een toffe klant, hij was lief en voorkomend en op een bepaald moment vroeg hij of ik met hem naar boven ging. Ik weigerde aanvankelijk, maar een paar uur later, na het zoveelste glas en de zoveelste vraag, zei ik ja. Ik heb die kamer toen gewoon ondergekotst. Voor, tijdens of na, dat weet ik niet meer, maar dat het een smeerboel was, dat wel. De zenuwen zeker? Ook van de daad herinner ik me niets meer, alleen de man... dat gezicht vergeet ik nooit.

"De dag nadien had ik een vreselijke kater, maar het verwonderde me hoe snel die wegebde. Bij het volgende glas champagne leek het zelfs bijna vergeten en zo begon ik af en toe met klanten naar boven te gaan. In het begin was ik een beetje als een weerloos diertje: gewillig, ik deed wat moest en liet gebeuren. God ja, ik was achttien jaar. Voor mij was het: masker aandoen, figuurlijk, en me zogenaamd laten gaan, zeggen dat het lekker was en afwerken. Maar dat masker had gevolgen voor mijn privé-leven. Ik slaagde er op den duur niet meer in het af te leggen. Als iemand me vroeg hoe het met me ging, plooidde ik mijn gezicht breed, zei ik dat het uitstekend ging, dat ik me zeer lekker voelde en dat alles niet beter kon. Terwijl ik me vanbinnen barslecht voelde, had ik een glimlach tot achter mijn oren.

"Op een bepaald moment ben ik er helemaal onderdoor gegaan en heb ik een psychiater bezocht. Daar is heel veel naar boven gekomen. Ik ben met hem teruggekeerd naar mijn jeugd, naar mijn vader, naar de vernedering, naar het gezin dat ik gezien had, naar wat ik daar allemaal moest ondergaan. In zijn praktijk kwamen we ook tot de conclusie dat ik op datzelfde type mannen bleef vallen: ouder, de leeftijd van mijn vader, macho's. Ik had seks met mannen zoals mijn moeder met mijn vader. Zij heeft me dat toen ook toevertrouwd. Ze vertelde hoe dat bij haar ging: ze werd niet begeerd maar overheerst. Het was ondergaan, luisteren naar zijn instructies en klaar.

"Na die therapie ben ik langzaam uit de put gekropen. Op dat moment heb ik iemand leren kennen die nog altijd een goede vriend is van mij. Hij was terechtgekomen in de club, we raakten bevriend en hij toonde al snel een grote zorg voor mij. Hij was verliefd, dat weet ik, maar ik heb hem nooit een zoen moeten geven. Hij respecteerde mij. Toen ik op een nacht na een discussie met de bazin mijn biesen pakte, stond hij klaar om me op te vangen. Hij heeft me ontzettend geholpen. Hij zei me dat ik mooi was vanbuiten én vanbinnen, dat ik een persoonlijkheid had. Hij wilde me uit dat milieu houden. Ik heb dan een tijdje in een restaurant gewerkt maar op een bepaald moment wilde ik terug. Ik zei dat ik een andere visie had en dat ik het veel beter aan zou kunnen. Eerst was die vriend heel erg tegen dat besluit, nadien heeft hij ingezien dat de aantrekking voor mij te groot was. Toen is hij met mij gaan zoeken naar een mooie omgeving waar mensen met standing kwamen, en zo kwam ik eerst in een club in West-Vlaanderen en dan hier terecht. Hier heeft de switch zich definitief doorgezet. Ik heb mijn masker kunnen afleggen. Ik kon me laten gaan en er op een manier zelfs van genieten. Dat doe ik nu nog altijd. Ik heb geleerd niet te kijken naar leeftijd en uiterlijk, maar naar de uitstraling van de klant. Ik zoek in de man altijd iets wat mij boeit. Ergens vind ik altijd de zwakke plek die mij een toegang geeft tot de ziel. Eenmaal ik die gevonden heb, kan ik een soort verbond aangaan en dan pas kan ik me ook geven. Ik moet nu ook geen brede kloof meer over als ik naar huis ga, ik kan mezelf zijn tegen vrienden, ik heb mezelf teruggevonden.

"Momenteel heb ik een pak vaste klanten en ik word veel gevraagd, maar ik doe niet meer zoveel kamers. Op een werkdag ga ik gemiddeld één keer naar boven. Dat is het. Ik verdien vooral met drinken en babbelen. Ik ga soms in het salon achter de bar en daar kan ik mijn klanten knuffelen. Dat doet soms veel meer deugd bij zo'n man dan snel de daad voltrekken. In bepaalde gevallen laat ik me echt gaan en wordt er dus toch tot seksuele handelingen overgegaan, maar dan doe ik dat doelbewust. Ik maak er dan werk van, zorg voor een belevenis waar ik tot op een bepaalde hoogte zelf genoeg aan beleef. In het begin dat ik dat deed, was ik een beetje beschaamd over mezelf, omdat het ook al eens gebeurde dat ik bij een leuke vrijpartij klaarkwam. Dat was raar hoor, maar ook dat leerde ik aanvaarden.

"Verliefd werd ik nooit op een klant. Ik heb wel een man met wie ik het heel goed kan vinden. Ik kan soms echt verlangen om met hem naar boven te trekken. Samen verleggen we onze grenzen een beetje. We zijn seksueel heel goed op elkaar ingesteld.

"Ik voel me nu sterk genoeg om dit werk goed te doen. Ik heb psychologisch doorzicht gekweekt en ik bezit wat mensenkennis. Ik voel me een oudere vrouw dan dat meisje van eenentwintig. Ik blijf me wel aangetrokken voelen tot oudere mannen. Jonge broekies zeggen me niets, ze lijken me zo leeg en zonder ervaring op alle vlakken. De man van wie ik droom, is tussen de dertig en veertig jaar oud, heeft grijzende slapen en een verweerd gezicht. Uit zijn blik blijkt ervaring en kennis, zijn handen zijn zacht, als hij handelt is dat steeds met het volste respect. Jonge mensen zijn er om mee uit te gaan, lol mee te trappen en onnozel te doen. Oudere mensen zijn er om banden mee te smeden en je veilig en goed bij te voelen.

"Als jong meisje heb ik het natuurlijk allemaal al gehad: uitdagingen en opdooffers. Ook privé heb ik een en ander moeten doorploegen. Zo ben ik ooit verliefd geworden op een man die me gebruikt heeft. Ik heb er in al mijn naïviteit zelfs een beetje een pooier van gemaakt. Ik heb hem honderdduizenden franken gegeven, zijn liefde gekocht. Toen het geld veilig bij hem was en ik die BMW waar hij zo van droomde voor hem had gekocht, mocht ik ophoepelen. Op een dag stond ik voor een appartement waarop nieuwe sloten waren aangebracht. Alles was weg: inboedel, kleren, geld, juwelen.

"Momenteel heb ik geen relatie. Ik wil er geen meer hebben zolang ik in deze job zit. Tijdens het weekend moet ik niet werken en dan ga ik uit met vrienden, en op zondag sluit ik me op in mijn huis. Boekjes, tv aan, mijn katten bij mij, slapen en mezelf koesteren. Ik heb geleerd mezelf veel liever te zien. Ik heb een soort middellijn gevonden, een rustpunt in mijn leven. Ik worstel natuurlijk af en toe nog en soms laat ik me door te veel drank weleens gaan. Drank is het grote probleem in een club. Als je goed bent en goed meedrinkt, betekent dat je gemakkelijk zo'n vier flessen champagne per nacht binnengiet. Ik voel ook wel dat ik dat niet lang meer zal kunnen blijven doen: pakkende sigaretten roken, weinig slapen... Een paar jaar nog, denk ik. Ik wacht tot ik weet waar mijn toekomst ligt.

"Ik heb veel te danken aan Liliane, die me definitief op de weg gezet heeft waar ik dat zelfvertrouwen kon uitbouwen. Zij spaart mee geld voor mij, heeft op de bank een boekje geopend. Zij grijpt meteen in als ze ziet dat het

iets minder gaat en ze zegt steeds duidelijk wat wel en niet kan. Ze voelt instinctief aan wanneer het moeilijk wordt en ze reikt meteen mogelijkheden aan. Zij heeft mij bijvoorbeeld ook in contact gebracht met de Gentse vereniging Pasop, die in de prostitutiewereld meisjes medisch en psychologisch begeleidt. Lily vergadert er af en toe met andere vrouwen uit de sector en ze wil me daar ook een plaats in geven. Dat doet me deugd, inzien dat ik voor meer dien, dat er een achtergrond is waartegen mijn job zich afspeelt, dat het niet alleen de toog, de kamers en de coupekes zijn.

"Dat opnieuw naar buiten komen zal bij het stoppen moeilijk zijn, dat voel ik nu al. Vrienden maken hierbuiten wordt een grote opdracht. Het respect krijgen dat je verdient, lijkt me minder gemakkelijk dan in de club. Hier heb ik een naam, een gezicht en werk ik op een manier die wordt geapprecieerd. Buiten word je aan veel meer dingen blootgesteld, je moet je telkens opnieuw bewijzen. Er zijn geen codes, ik heb er ook geen verleden. Ik hoop dat ik daar geen nieuwe blessures oloop waardoor ik alleen maar de club als een veilig oord zal beschouwen. In die zin ben ik toch ergens te jong in een problematisch wereldje gestapt en ben ik een stuk van mijn jeugd verloren. Niet wat uitgaan en lol maken betreft, dat heb ik altijd gedaan, maar het is dat gevoel van zorgeloosheid dat ik nooit heb gekend. Ik ben nog nooit zonder zorgen geweest. Stel je voor. Je bent amper twintig en je moet al op een pak geld leren letten, je moet op je hoede zijn, de grens trekken tussen toelaten en afstoten. Op die leeftijd ben je al bezig met vragen zoals 'een punt zetten achter iets'. Welke twintiger denkt aan 'stoppen' en ergens opnieuw beginnen? Bon, ik moet natuurlijk ooit een punt zetten achter deze job. Ik heb al een financieel doel en dat zal ik over zo'n anderhalf jaar bereikt hebben. Maar wat dan, hé? Ik heb veel gehoord en gezien, ik ben het luxewereldje gewoon. Ik hoef een briefje van duizend frank niet drie keer om te draaien voor ik het uitgeef. Toch besef ik dat er andere dingen moeten komen. Ik wil nog iets studeren. Talen, denk ik, en dan trek ik misschien de wijde wereld in. De toerismesector trekt me wel aan. Zo droom ik ervan om in verre landen te werken en veel onderweg te zijn. Ik heb het begin en het einde al gezien, nu nog dat 'onderweg' leren kennen."

Liliane, 57 jaar, zaakvoerster

'Het doet me zo'n deugd als ik zogenaamd veroordeelde meisjes tot excellente gezelschapsdames zie evolueren die hun klanten correct ontvangen, mooi geld verdienen en met het hoofd recht naar buiten stappen'

Patricia, 32 jaar, binnenhuisarchitecte

'Als ik zeg dat ik in een club werk, zien mensen de roze lichtjes al branden, denken ze aan een morsige kabberdoes en schuilt in mijn man de pooier. Men kent maar dat ene beeld. Dat vind ik zo jammer'

'Vroeger zou men mij 'de madam' hebben genoemd, maar die tijd is gelukkig voorbij", lacht Liliane. Ze heet 'verantwoordelijke van de zaak' en haar rechterhand, Patricia, is gerante. De taak van beiden is een bedrijf runnen met een ongewoon product: meisjes. "Nee", verbetert Liliane weer, "juffrouwen". De deftigheid van de club blijkt niet alleen uit het interieur, de exquise aankleding beneden en de luxueus ingerichte kamers op de eerste verdieping van de omgebouwde fermette-- het zit 'm ook in aanspreektitels, omgangsvormen en voorkomen. Vooral niet over hoeren spreken, hé, vragen ze -- wat balen ze hier van dit woord.

We hebben de club bezocht. Het is er gezellig en behaaglijk warm. In de wintermaanden knettert de brede open haard. Voor en achter de bar vloeit de beste champagne. Af en toe wordt gedanst op Tina, Zora, Madonna... Patricia geeft een rondleiding en wijst naar een nagenoeg lege sofa. "Wij hebben gemiddeld acht meisjes, maar nu zijn er een paar afwezig: verlof en ramadan. De Marokkaanse meisjes mogen dan geen contacten met mannen hebben. Uiteraard respecteren wij dat."

Liliane steekt van wal. "Het is belangrijk goede juffrouwen te vinden die je stijl uitdragen. Daarnaast moet je ter wille van de klant voor afwisseling zorgen, zo blijft de zaak fris. Het belangrijkste voor mij is echter dat de juffrouwen zich goed voelen. Als ik ook maar één dissonant geluid hoor of iets aanvoel, roep ik hen bij mij en praat ik het probleem door.

"Ik had hier laatst een juffrouw die er echt niet bij hoorde. Dat zag je meteen. Ze had niet meteen de uitstraling, ze wilde snel klanten hebben en kamers doen, maar zo gaat dat hier niet. Toen ik vernam dat ze onder druk werkte van een man, heb ik haar gesuggereerd om te vertrekken."

Ontslag?

"Zo wil ik het niet noemen. Ik wil de juffrouwen tot een inzicht brengen, en als het niet klikt moeten ze zelf maar tot een besluit komen. Ik heb nu vijftwintig jaar ervaring in deze sector en ik heb hier al veel getraumatiseerde juffrouwen zien binnenkomen. Dikwijls zijn ze in hun jeugd misbruikt geweest, verbaal of fysiek. Je ziet soms ook zware gevallen van incest. Vier op de tien meisjes kampen met trauma's. Ik probeer samen met hen een beetje hun persoonlijkheid terug te vinden in dit milieu."

Een milieu dat nochtans zeer onstandvastig is...

"Onze sector op zich is dat, inderdaad. We hebben een zwakke, labiele basis. Zestig procent van de vrouwen die in dit beroep zitten, kan en wil voor zichzelf niet uitmaken waarom ze dit doen. Ze zijn kapotgemaakt of ze hebben nooit kansen gekregen of ze zitten financieel aan de grond. Ze moeten vooral puin ruimen. Dat alles maakt dat je zo moeilijk als groep naar buiten kunt komen, dat je bepaalde essentiële dingen niet kunt bespreken zoals statuten van de meisjes of legalisering. Er is geen coherentie, we zijn als geheel 'untouchable' en dat vind ik negatief.

"Toch begint het een beetje te veranderen. In de groep van 'wijze vrouwen' die regelmatig bij Pasop samenkomen, merken we dat steeds meer rond respect wordt gewerkt. Wij zijn mensen die niet als hoer gecatalogeerd willen staan, ook onze juffrouwen vinden het woord verwerpelijk."

Hoe hebt u die zelfbewuste houding gecreëerd?

Liliane: "Ik ben vijftwintig jaar geleden begonnen. Eerst heb ik een bar gedaan, dan een SM-club en later kon ik deze club overnemen. Nu, in die eerste vijf jaar dat ik gerante was heb ik mijn ogen en oren goed gebruikt met de bedoeling te leren verstaan wat in dit milieu omging. Ik vroeg me af waarom ik er zelf in terechtgekomen was en wat de juffrouwen gemotiveerd had."

U zelf zat ook aan de grond toen u erin stapte?

Liliane: "Vooral emotioneel. Ik had een relatie achter de rug waar ik mentaal kapot was gemaakt. Ik was een omhulsel, ik betekende niets meer. Hier heb ik mijn persoonlijkheid teruggevonden en ben ik emotioneel aangesterkt.

"Ik hoor anderen dat ook zeggen. Ik heb hier alle soorten van juffrouwen gehad. Een architecte bijvoorbeeld en een actrice en een bakkersvrouw die één ding gemeen hadden: ze wisten niet meer waar ze stonden, als vrouw, tegenover mannen, tegenover zichzelf. Als het toffe meiden zijn bij wie de frustratie niet de bovenhand neemt, dan

kun je met hen aan de heropbouw beginnen. Ik spreek graag over 'genezen'. Mijn juffrouwen in de club weten dat. Ik tracht uit hen iets te puren wat hen sterker maakt. Sommigen worden dan grote persoonlijkheden binnen de job, anderen blijven dobberen en vallen uiteindelijk uit de boot. Die aangesterkte meisjes kunnen op termijn ook verdwijnen, stoppen, het gewone leven intrekken..."

Dan hebt u een goede medewerkster...

"En dan ben ik ze kwijt? Fout. Ik vind het schitterend als ze kunnen vertrekken, ook al verlies ik een decante dame. Het moet maar, want het belangrijkste is dat ze hun plaats hierbuiten terugvinden en opeisen. Ik weet waarover ik spreek."

U bent wel in de business gebleven.

Liliane: "Zoals u ziet, omdat ik het een mooie verdienste vind en omdat ik hier kan realiseren op persoonlijk vlak wat ik altijd gewild heb: ik leid en begeleid. Ik vind het een ideale combinatie. Het klinkt misschien raar, maar ik ben dit werk ook echt graag beginnen doen. Ik ben in het diepste van mijn ziel geweest om er de scherven te lijmen en een sterkte te creëren die ik daarvoor nooit had. Vooral die SM-club heeft mij gezuiverd. Wat daar bij mij naar boven is gekomen via die klanten met hun vreemde wensen en hun zuiveringsprocessen! Ik ben uit mijn labiele periode opgeklommen. Ik krijg nog opoffers, maar ergens heb ik een laag gevormd waar niemand nog recht op heeft, de laag boven mijn eigenste ziel. Die is niet meer te raken. Ik weet het wel, niet iedereen krijgt de kracht om te genezen, velen zijn veroordeeld tot dat labiele bestaan en zullen de prostitutie niet als een hefboom naar hoger zien. Ze zullen steeds op de verkeerde man vallen, zullen hun geld laten afnemen en berooid eindigen. Niet iedereen krijgt ook de kansen om het anders te gaan doen."

Het blijft vreemd dat een milieu waarin meisjes gebruikt worden als 'zuiverend' wordt gepresenteerd.

Liliane: "Ik heb me nooit misbruikt of gebruikt gevoeld. Ik heb het wel moeilijk gehad, omdat ik mijn weg moest zoeken en de richtingaanwijzers niet steeds kende. Ik probeer nu de bakens uit te zetten voor anderen en het doet me zo'n deugd als ik zogenaamd veroordeelde meisjes tot excellente gezelschapsdames zie evolueren, die hun klanten correct ontvangen, mooi geld verdienen en met het hoofd recht naar buiten stappen."

Worden ze in hun seksualiteit dan niet aangetast, gebruikt?

Liliane: "De meesten spreken over dat fameuze 'klikje' dat ze maken, dat stukje méér, zeggen ze lachend, en dan bedoelen ze dat stuk van de man dat ze af en toe moeten bevredigen. Nu, hier wordt niemand verplicht om 'het' te doen. Ik heb meisjes die enkel meedrinken en nooit intiem gaan.

"Het is een harde job, ook dat praten. Het betekent dat zij zich van 's middags tot 's nachts moeten inleven in personen die soms moeilijke verhalen brengen, die belastend kunnen zijn. Wat je wel leert, als je het goed doet, is door de mensen kijken. Veel meisjes dragen daar in de buitenwereld de gevolgen van. Ze voelen zich te oud voor die zogenaamde volwassen wereld rondom hen. Ze zijn zo gestaald, zo ervaren, dat het pijnlijk wordt voor de omgeving. Daarom ook is het voor hen moeilijk een man te vinden met wie ze een hoger niveau van denken bereiken. Ikzelf heb het ook moeilijk gehad om goede relaties te hebben. Ik ben lang in dat frivole nepwereldje blijven hangen, tot hier een klant in de zaak binnenkwam, een handelaar, zo'n man met de voeten op de grond. Hij had een realiteitszin die me overdonderde. Van hem leerde ik weer wat echtheid was. Ik leerde weer in simpele dingen geloven, kon plots genieten van een leuk entetje of een wandeling in de natuur, vrienden op bezoek, kortom: gezelligheid. Dat is voor mij dan ook intimiteit: met iemand genieten van gewone dingen.

"Maar dat is in dit milieu van de club natuurlijk moeilijk. De prostitutiewereld maakt je tot een apart iemand. Alles wat je hier meemaakt, betaal je op termijn hier (Liliane wijst naar haar voorhoofd, dan naar haar hart en ten slotte naar haar onderbuik) of daar of daar. Ergens, ooit, begint het te vreten, en dan wil ik er op tijd bij zijn om daarin bij te staan, te helpen. Ik zeg dan: veel geld verdienen is gelijk aan duur betalen. Misschien zullen collega's mij dit kwalijk nemen, maar ik blijf het zeggen. Ik heb veel gezien en meegemaakt maar ik heb vooral geleerd mijn ogen niet meer te sluiten. Wie dat wel doet, trekt de problemen naar binnen en binnen kan er veel kapot gaan."

Patricia werkt nu twee jaar in de club. Ze studeerde binnenhuisinrichting, had een goede job, maar raakte uitgekeken op haar werk. Ze kreeg een burn-out, nam ontslag en had nergens nog zin in. Op een dag reageerde ze op een advertentie van Liliane in de krant: 'Club X. zoekt nieuwe gerante'.

"Ik wist niet waar ik terecht zou komen, maar ik wilde mezelf testen. Mijn man begreep het eerst niet goed, maar toch hebben we samen de club bezocht, vonden we Liliane een fantastische uitbaatster en ben ik hier beginnen werken.

"De eerste maand had ik het eerlijk gezegd nogal moeilijk. Midden in de werkweek kreeg ik altijd een zware huilbui. Het enige wat ik dan nodig had, was een stevige knuffel van mijn man. Ik was zo in die wereld geworpen waarvan ik tevoren enkel vaag het bestaan vermoedde. De werkelijkheid meemaken was iets totaal anders. Ik werd er met de neus op gedrukt. Je vraagt je af: waarom doen die meisjes dat, hoe kunnen ze andere mannen proberen graag te zien, hoe rijmen ze dat intiem gaan met hun identiteit? Ik heb dat op den duur anders leren bekijken, vooral door veel te praten met de meisjes en te begrijpen. Ik stelde vast dat de meisjes dat heel bewust deden, dat het hun keuze was. Sommigen hadden financiële problemen, anderen kwamen voor de lol. Echt waar, ik herinner me een secretaresse die hier twee avonden per week kwam werken voor het amusement. Ze was veertig, wilde niet meer alleen uitgaan en verdiende er nog iets mee ook. Wat de mannen betrof, begon ik dat gegeven van zogenaamde hoerenloper anders in te schatten. De meesten kwamen niet echt omdat ze thuis problemen hadden. Ze waren daar gelukkig, maar misten uitdagingen. Ze konden niet meer zo goed praten, waren oppervlakkig geworden, ook het seksuele was gebanaliseerd en dus zochten ze compensaties in de club. Een ander deel van de klanten kwam uit de

zakenwereld. Na grote deals bezochten bedrijfsleiders hier de club en dan was het vooral lol maken, flessen trakteren en stevig uit de bol gaan. Door die puzzelstukken allemaal bijeen te leggen, ging ik me hier goed voelen. "Ook mijn man leerde begrijpen wat ik deed. Alleen voelde hij zich nogal onmachtig als ik met schrijvende verhalen thuiskwam of als ik mij de situatie van een paar meisjes nogal aantrok. Jaloers was hij nooit. Ik ga niet naar boven, ik ben enkel gerante. Ik ben gehuwd en blijf mijn privé-leven als de hoogste waarde koesteren. De vaste klanten weten en respecteren dat.

"Waar ik het wel moeilijk mee heb, is dat ik met deze job niet naar buiten kan komen. Als ik zeg dat ik in een club werk, zien mensen de roze lichtjes al branden, denken ze aan een morsige kabberdoes en schuilt in mijn man de pooier. Men kent maar dat ene beeld. Dat vind ik zo jammer. Mijn schoonouders en mijn broer weten het en een paar hechte vrienden. Voor de rest heb ik vrij snel een muur rond mij opgetrokken."

Hoe benoem jij jezelf?

Patricia: "Ik ben gerante in een zaak. Ik ben verantwoordelijk voor het commerciële aspect en voor het personeel. Bepaalde dingen kan ik doen, vooral op het organisatorische gebied, andere niet, zoals dat naar boven gaan. Ik bezit geen knopje dat een soort bewustzijn uitschakelt. Wat ik wel verneem, is dat de meisjes zich bij bepaalde personen goed voelen en dan gaan die handelingen al een stuk gemakkelijker. Bij anderen is het zaak zoveel mogelijk fantasie te gebruiken."

Is het een eerlijk milieu, balanceert het niet op de grens tussen waan en waarheid?

"Wat hier gebeurt, is voor een stuk ook theater, het is een 'world apart'. Mensen komen hier ook met hun problemen, dus ergens zoekt men hier een soort vastigheid, een luisterend oor. Voor de meisjes ligt dat anders. Die kunnen natuurlijk niet honderd procent zichzelf zijn, maar zeg eens eerlijk: wie is dat wel in het normale leven? Iemand die dagelijks schoenen staat te verkopen in een boetiek staat ook niet haar privé te verkopen."

Maar die hoeft er niet noodzakelijk over te liegen.

"Is het liegen wat hier gebeurt, of is het een illusie creëren? Is het niet meer fantasie aanwakkeren dan mensen iets wijsmaken? Het is gewoon een andere wereld met mensen die hun rol kennen en spelen. Sommige mannen en vrouwen kunnen er samen zichzelf zijn en daar ontstaan soms hechte banden uit, vriendschappen zelfs. Ook dat zie ik voor de bar gebeuren."

Wat ligt u dan wel moeilijk?

"Het is soms spannend. Er zijn factoren die sferen beïnvloeden. Je hebt verschillende componenten: vrouwen, mannen, drank en uitzicht op intimiteit. Meisjes die thuis problemen hebben en gedronken hebben, kunnen soms in moeilijkheden geraken. Je moet hier verdorie mentaal sterk zijn. In de omgang met het werk ligt ook de mogelijkheid van een vlotte verwerking nadien. Wie er vrolijk doorstapte en het als een tijdelijk oponthoud zag, zal sneller afstand kunnen nemen. Wie zijn littekens hier toonde, zal de wonden later nog meer zien zitten."

Kan iedereen deze job uitoefenen?

"(lacht) Ik denk niet dat iedereen het kan doen, maar ik heb ook ooit van mezelf gedacht dat ik nooit aansluiting zou kunnen vinden in een dergelijk milieu. Tot je ontdekt van jezelf dat je bepaalde dingen in je hebt die je daarvoor niet kende. Ik heb hier twee componenten van mij kunnen samenbrengen: zakeninstinct en sociaal gevoel. Ergens blijft ook mijn opleiding nog belangrijk. Vroeger was ik met smaken, kleuren en inrichting bezig. Als ik een woonst moest aankleden, verdiepte ik me in de mensen die het huis zouden betrekken: hoe leefden die, welke filosofie schilde in hen en in hoe zouden zij zich het best thuis voelen? Dat doe ik nu eigenlijk ook, maar op een andere manier. Ik probeer hier weer smaken en kleuren te achterhalen en ervoor te zorgen dat wie hier samenkomt een geheel vormt dat sfeer en een aantrekking heeft."